

Amerikanci so dobili 7 najvišjih Nobelovih nagrad

STOCKHOLM, 10. dec.—Nobelove nagrade, ki se dajejo vsako leto najbolj uspešnim učnjakom, književnikom in ostalim kulturnim in humanitarnim delavcem, so bile danes razdeljene in sicer devetim osebam, od katerih je sedem Amerikancev.

Nagrade znašajo do \$33,000 vsaka. Na področju znanosti in književnosti je porazdeljenih sedem nagrad.

Nagrado za leto 1946 v kemiji so dobili trije ameriški znanstveniki, nagrado za fiziko je dobil Dr. Percy W. Bridgman, ki je izumil suhi led. Med ameriški učenjaki, ki so dobili to visoko nagrado, se nahaja tudi zdravnik dr. Herman J. Muller, ki je izvršil uspešna raziskovanja na področju X-žarkov.

Tudi dva Nemca
dobila Nobelovo nagrado

Med to skupino odlikovanih se nahajata tudi dva Nemca in sicer Otto Hahn, ki je dobil nagrado za 1944 leto za svoja raziskovanja na področju fizike. Drugi je Herman Hesse, ki je dobil nagrado za književnost za leto 1946.

Ceremonijam predaje nagrad je prisostvoval tudi švedski kralj Haakon.

LaGuardia v borbi da ohrani UNRRA-o

WASHINGTON, 10. dec.—Pred svetom 48 držav, ki so članice organizacije UNRRA, bo Fiorello La Guardia, direktor organizacije, podal poročilo o delu, ki je izvršeno na relifnem polju. Pričakuje se, da bo La Guardia nadaljeval na temu sestanku borbo, da bi se organizacija UNRRA ohranilo tudi za 1947 leto. Proti temu načrtu so zlasti Zedinjene države.

Veruje se, da bo La Guardia, če mu ne bo uspelo, da v celoti ohrani organizacijo, podal neka nova priporočila za vsaj delno pomoč državam, ki se še vedno nahajajo v velikih težavah.

Kot je poročano, je La Guardia podal ostavko. Največ izgleda, da bo prišel na njegovo mesto, ima general-major Lowell Rooks, ki sedaj vodi posle za likvidacijo UNERA.

Sodnija nastopila proti fašistični orga- nizaciji v Georgiji

ATLANTA, Ga., 10. decem-
bra. — Proti vodjam "Colum-
bians Inc." je bila vložena
tožba od strani sodnika Eugena
Cooka, ki je iste obdolžil, da že-
lijo na podlagi sejanja sovoda-
tva in z terorističnimi metodami
vdahtnjeni z duhom hitlerizma
želijo postaviti na oblast naci-
stično obliko vlade.

Predloženi so dokazi, ki pri-
čajo o delovanju te fašistične
organizacije. Ves obtožilni ma-
terijal je bil poslan governerju
Ellis Arnallu kot uradna zade-
va države.

Fašisti so obdolženi, da so
podstavljali eksploziv v hiše
črnecev in da so grozili, da bodo
vse bolj znane črnce "pretepli"
in linčali.

Dokazilni material obsega
več kot 200 strani izkazov, ki
so jih podale pod prisego razne
priče

Veliki štirje se sporazumeli glede kontrole tržaške luke

NEW YORK, 10. dec.—Zedinjene države in ostale
velike sile so dobile posebna pooblastila v ekonomskih
zadevah svobodnega mesta Trsta. Zunanji ministri štirih
velikih sil so pristali na ustanovitev posebne komisije 12
narodov, ki bo vršila kontrolo nad delom v tržaškem
pristanišču.

Pristanišče bo po sporazumu
imelo svojega lastnega direktor-
ja, ki se bo nahajal v službi tr-
žaške vlade.

Isto tako so veliki štirje do-
segli sporazum glede mednarod-
ne komisije, ki bo sestavljena od
predstavnikov: Trsta, Zedinje-
nih držav, Sovjetske zveze, An-
glije, Jugoslavije, Francije, Ita-
lije, Češkoslovaške, Avstrije,
Poljske, Madžarske in Švice.

Naloga komisije
Komisija bo imela velika po-
oblastila v stvari priporočil in
dela v vseh zadevah, tikačjih
se administracije svobodnega
pristanišča. Isto tako bo imela
kontrolo nad vsem uvozom in iz-
vozom, kar pomeni, da bo njen
vpliv nad celo pokrajino zelo ve-
lik.

Pričakuje se, da se bodo zuna-
nji ministri razšli v petek. Bevin
je podal izjavo, da se namerava
vrniti v Anglijo v soboto.

Kot je bilo poročano, se bo
prihodnja konferenca vršila v
Moskvi in sicer 10. marca.

BOMBNIK EKSPLODIRAL V ZRAKU; ŠTIRJE MRTVI

COLUMBUS, O., 10. dec.—
Nocoj je posebna komisija za-
čela preiskavo, ki naj bi dognala,
kako je prišlo do eksplozije
bombnika B-25, ki se je primeri-
la danes popoldne, ko se je ar-
madno letalo nahajalo na red-
nem poletu s tukajšnje baze. Po-
sadka štirih mož je bila pri tem
ubita.

LETNE SEJE

Jutri večer ob 7. pri se, vrši
letna seja podr. št. 10 SZZ v
navadnih prostorih. Članice so
vabljene, da se v obilnem šte-
vilu udeležijo. Po seji bo malo
zabave.

Društvo Svobodomiselnih Slo-
vencev, št. 2 SDZ vabi članice na
polnoštevilno udeležbo na letni
seji, ki se vrši jutri večer v spod-
nji dvorani Slovenskega narod-
nega doma na St. Clair Ave. Pri-
četek ob 7.30 uri in po seji se
razvije domača zabava.

Nocoj ob 7.30 uri se vrši letna
seja društva sv. Ane, št. 4 SDZ
v navadnih prostorih. Ker je več
važnih zadev za ukrepati kot
tudi volitev odbora za prihodnje
leto, so članice prošene, da se
udeležijo polnoštevilno.

Članom društva Waterloo
Camp št. 281 WOW se nazna-
nja, da se jutri, 12. decembra
vrši letna seja v Slovenskem de-
lavskem domu na Waterloo Rd.
Seja je važna, ker se bo volilo
odbor za leto 1947 in ukrepalo
o drugih važnih zadevah. Po se-
ji bo prost prigrizek in druga
okrepčila. Vabi se članice, da se
te seje udeležijo v obilnem števi-
lu.

SESTANEK DRAM. ZBORA "NAŠA ZVEZDA"

V četrtek večer ob osmih se
bo v Slovenskem društvenem
domu na Reher Ave. vršil va-
žen sestanek dramskega društva
"Naša zvezda", na katerega se
prijazno vabi vse članice in čla-
ne, ter one, ki se zanimajo za
dramatiko.

IZ BOLNIŠNICE

Poznana Mrs. Mary Slejko se
je vrnila iz bolnišnice na svoj
dom na 16302 Arcade Ave., kjer
jo prijateljice sedaj lahko obi-
ščejo. Zahvaljuje se vsem za
obiske, darila in cvetice ter vo-
ščilne karte, ki jih je prejela v
bolnišnici.

PRVI EKSPERIMENTALNI POLET AMERIŠKEGA RO- KETNEGA AEROPLANA

LOS ANGELES, 10. dec.
— Armadna zračna sila je
danes naznanila, da je bil
včeraj v kalifornijski pu-
stinji napravljen prvi uspe-
šen polet z roketnim leta-
lom Bell XS-1, katerega je
pilotiral 23-letni Chalmers
Goodlin. Polet je trajal sa-
mo 6 minut in pol.

Raketno letalo se je dvig-
nilo v zrak pritrjeno k tre-
buhu letelce trdnjave B-29
in je bilo spuščeno v višini
25,000 čevljev. Odskočilo je
najprej in pustilo letelco
trdnjavo, ki je izgledala,
kot da se sploh ne premika.

Brzina raketnega letala
se je pri eksperimentu na-
menoma zadrževala. Znaša-
la ni več kot 550 milj na
uro. Te vrste letala bodo
eventualno sposobna razvi-
ti brzino, ki se danes zdi
fantastična.

Češke neprilike s katoliškimi Slovaki

Slovaške "katoliške organiza-
cije" v Clevelandu, katerih vo-
lja je monsignor F. J. Dubosh,
so v nedeljo piketirali pred Če-
skim narodnim domom na Broad-
way, ko se je tam vršil shod, na
katerem je bil glavni govornik
iz Slovaške došli predsednik Slo-
vaškega narodnega sveta dr.
Joseph Lettrich. Pravijo, da je
dr. Lettrich "orožje komuniz-
ma" v Slovaški, in da je pri-
šel v Ameriko, da vodi propa-
gando za "komunizem".

Dr. Lettrich je na shodu iz-
javil, da so trditve o preganja-
nju vere v Češkoslovaški navad-
ne izmišljotine, ki jih širijo isti
ljudje, ki so paktirali s Hitler-
jem in bili na krmlu v nacistični
"neodvisni Slovaški".

Češkoslovaška republika je izraz ljudske volje

Izjavil je dalje, da je prešlo
pomlad večina slovaških katoli-
čanov volila za združeno Češko-
slovaško republiko in da vlada
v Slovaški dela za sporazum-
nost med Čehi in Slovaki. Vere
nihče ne preganja, pač pa jo
vlada dejansko podpira in ver-
ski pouk v šolah je obvezen.

"Ob začetku vojne sta bili
pred nami dve poti," je rekel
dr. Lettrich. "Ena je vodila v
Berlin, druga pa k pravici. Ne-
kaj naših ljudi se je pustilo za-
peljati in so iskali zaščito pri
Hitlerju. Naša želja danes je,
hoditi po poti pravičnosti ter
skupno z Rusijo, Britanijo in
Zed. državami delati za uniče-
nje zadnjih ostankov nacizma
in fašizma.

Želijo biti prijatelji vseh velikih narodov

"Mi smo prijatelji Rusije, že-
limo pa tudi prijateljstva An-
glije in Amerike. Vzeti hočemo
od vseh teh velikih narodov
vse, kar je najboljšega in razvi-
jati v naši lastni državi, toda
hodili bomo po poti samostoj-
nosti."

Zborovalci so "pikete" pred
dvorano enostavno ignorirali in
prišli do nikakih incidentov.
Na shodu sta govorila tudi Rev.
L. A. Jarosi, pastor slovaške lu-
teranske cerkve sv. Trojice in
češkoslovaški konzul Jaroslav
Dvorak.

ZADUSNICA

Jutri zjutraj ob 7.15 uri se
brala zadusnica v spomin če-
vida za pokojnega John Shif-
rer ter se vabi sorodnike, da se
opravila udeležijo.

Rusija sprejela inšpekcijo čet od strani Združenih narodov

Burke ponudil gov. Lauschetu urad pri komisiji C. T. S.

Včeraj se je zvedelo, da je žu-
pan Burke ponudil gov. Lau-
schetu službo pri komisiji cleve-
landskega transneta sistema,
katero bi nastopil v januarju.
Komisija, ki upravlja celotni
mestni prevozni sistem, sestoji
iz treh članov. Lausche bi zavzel
mesto Williama C. Keough-a, či-
gar termin bo 1. januarja pote-
kel in se izrazil, da ne želi ponov-
nega imenovanja. Člani komisije
so imenovani za šest let in
plača znaša \$6,000 na leto.

Da-li bo gov. Lausche, ki se
po odhodu iz Columbusa vrne v
Cleveland in posveti odvetniški
praksi, ponujeno mesto sprejel
še ni znano. On je bil župan
Clevelanda, ko je mestna vlada
prevzela cestno železnico in ko
se je upeljal sedanji sistem
uprave, in se torej smatra, da
je posebno kvalificiran za ponu-
jeni urad.

Pod obstojem sistemom ima
komisija treh oseb polno kon-
trollo nad upravo CTS, medtem
ko ima mestna zbornica kontro-
lo nad financami.

Vsa imenovanja morajo biti
odobrena od mestne zbornice,
ampak nobenega dvoma ni, da
bi zbornica Lauschetu brez ugo-
vora potrdila, ako se odloči po-
nujeni urad sprejeti.

KAKO ODLOČI VRH. SOD- NIJA GLEDE LEWISA?

WASHINGTON, 10. dec.—V
odvetniških krogih obstoji vtis,
da se bo vrhovno sodišče raz-
ločilo v zadevi odločitve, nana-
šajoče se na spor med vlado in
premogarsko unijo, odnosno
John L. Lewisa. Nekateri od-
vetniki pa celo sodijo, da bo vr-
hovno sodišče zavrglo odlok niž-
jega sodišča in odobrilo stališče
inije in Lewisa.

MARINSKO LETALO S 34 OSEBAMI IZGINILO

SEATTLE, 10. dec.—Nocoj
je bilo javljeno pogrešano ma-
rinsko transportno letalo s 34
osebami na krovu, ki je bilo na
poletu iz San Diego, Cal. v Seat-
tle.

Pogrešano letalo se je zad-
njič javilo ob 4:13 popoldne. Po-
veljnik lokalne zračne postaje
je apeliral na publiko, da sode-
luje pri njegovem iskanju.

NOV ODBOR

Na letni seji društva "Cvetiči
Noble" št. 450 SNPJ je bil iz-
voljen sledeči odbor za l. 1947:
Predsednik Frank Habič, pod-
predsednik Frank Tegel, tajni-
ca Mary Dodič, 977 E. 239 St.,
blagajničarka Frances Tegel,
zapisnikar Frank Bučar, nad-
zorni odbor: Matt Klemen, An-
drew Jerman in Frank Mihelich,
zastopniki: za Clev. federacijo
Frank Habič, za Klub društev
SDD Frank Habič in Anton Vrh,
za SANS Frank Tegel. Društveni
zdravniki so: C. W. Rotter,
A. Skur in L. Perme. Društvo
zboruje vsako drugo nedeljo v
mesecu v običajnem prostoru,
in bo še nadalje ostalo član Pro-
svetne matice ter \$6.50 se je
darovalo za Slov. nar. muzej.

Anglija pristala na sovjetsko zahtevo, da morajo biti inšpekciji podvržena tudi atomska in biološka orožja

NEW YORK, 10. dec.—Rusija in Velika Britanija
sta se danes zedinili glede obširnega programa za med-
narodno inšpekcijo orožja v okviru splošnega razorožitve-
nega načrta v okviru Združenih narodov, potem pa je
Molotov poudaril, da ako se podvržejo inšpekciji vojaške
čete, mora isto veljati tudi za atomska, raketna in biološka
orožja.

Še vedno pa je nerešeno vpra-
šanje veta. Molotov je dal jasno
razumeti, da se inšpekcija ne
more vršiti v okviru Varnostne-
ga sveta, ne da bi se upoštevala
pravica veta.

Britski delegat označil spora- zum za "zgodovinski dogodek"

Do načelnega sporazuma med
Sovjetsko zvezo in Britanijo je
prišlo po triurni debati, ki je
predstavljala vrsto manevrov
med Molotovom in načelnikom
britske delegacije Shawcross-
om.

Shawcross je sporazum
dvakrat označil za "zgodovinski
dogodek" in sovjetskemu zuna-
njemu ministru segel v roke.

Zedinjene države, katerih taj-
nost atomske bombe bi bila pod
eno točko pogodnega sporazuma
skoro takoj izročena ostalemu
svetu, so se vzdržale direktnega
komentarja glede britskega
predloga, ki je dovedel do načel-
nega soglasja.

Načrt bo poslan političnemu odboru zbornice Združ. narodov

Predsednik zbornice ZN Paul
Henri Spaak je opozoril, da ako
se predlog sprejme, bo celotni
sistem orožne inšpekcije in raz-
oroženja postal polnomočen že
s 15. januarjem. V tem bi bila
vključena tudi polna poročila o
vseh fazah atomskega oborože-
vanja.

Potem je Spaak posvaril dele-
gate, da bi se tako važen korak
ne smel podvzeti s tako naglico
in svetoval, da se resolucija gle-
de inšpekcije vojaških čet jutri
pošlje političnemu odboru ZN v
Lake Success, kjer naj bi se
spravila v sklad s predlogi gle-
de razoroženja.

Seja zbornice ZN se je odgo-
dila malo pred polnočjo.

PREDSEDNIK AVTNE DRUŽBE ZAHTEVA, DA SE UNIJE 'REFORMIRAJO'

CHICAGO, 10. dec.—Predsed-
nik General Motors Co., C. E.
Wilson je nocoj izjavil, da se
morajo v delavskih unijah izve-
sti reforme, za odpravo "zlora-
bi, ki ogrožajo narod."

Wilson je dejal, da imajo uni-
je danes preveč moči in bi kon-
gres moral poskrbeti, da se na-
pravi konec "prisilnemu unio-
nizmu."

Publika je dala izraza svojim
občutkom, ko je pri zadnjih vo-
litvah porazila kandidate admi-
nistracije, katere je podpirala
unije in njihovo delovanje, je
dejal Wilson, ki je svojo izjavo
podal v zvezi s poročili, da bo
unija avtnih delavcev zahtevala
25-procentno zvišanje mezd.

ZADUSNICA

Jutri zjutraj ob 8:30 se bo
brala zadusnica v spomin če-
trte obletnice smrti Helen Po-
nikvar v cerkvi sv. Jeronima. So-
rodniki in prijatelji so vabljeni,
da se opravila udeležijo.

ROJAK NAPADEN

V Charity bolnišnici se naha-
ja v resnem stanju Andrej Ren-
ko, brat našega zastopnika John
Renko, ki je bil v nedeljo večer
najden nezavesten na ulici na
Homer Ave. Imel je hude po-
škodbe na glavi in po obrazu.
Kako je dobil poškodbe, je še
neznano, toda sodi se, da je bil
napaden. Do danes zjutraj se
je še vedno nahajal v nezvesti.

ZAROKA

Mr. in Mrs. Frank Maurich
iz 18627 Chickasaw Ave. spo-
ročata, da sta se zaročila njih
hči Frances Rose in Mr. Ri-
chard E. Tavenier, sin Mr. in
Mrs. Fred Tavenier iz 13305
Eaglesmere Ave. Zaročenec je
služil dve leti in pol pri marinih,
od teh je prebil 19 mesecev na
Pacifiku. Sedaj služi pri poli-
cijskem oddelku v East Clevel-
landu. Bilo srečno!

Prispevajte za otroško bol- nico v Sloveniji!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):	
For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.50
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	
For One Year—(Za celo leto)	\$8.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.75
For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

Owen Lattimore (O. N. A.):

PODIRAJOČA SE CARSTVA

Predstavniki Nizozemske v Washingtonu so zelo previdni v ocenjevanju sporazuma, katerega je sklenila nizozemska vlada z indonezijskimi nacionalisti. Nikakor nčeojo z besedo na dan in le omenjajo, da je dogovor plod naporov pametnih in dalekovidnih nizozemskih konzervativcev, ki so storili vse kar so le mogli, da preprečijo razpad nizozemskega carstva, pred vsem pa da preprečijo to, da bi vodstvo prešlo v roke "ekstremistov."

V zvezi s tem je izredno zanimiv komentar, katerega je angleški cenzor zdaj, ko so britanske čete zapustile Javo in druge nizozemske otoke, odobril, namreč, da so bile poslani angleške čete v Indonezijo pred vsem v cilju, da podpro kolonialno strukturo nizozemskega carstva, ki so je bila začela podirati po razsulu japonske administracije. Angleži so nam zdaj tudi povedali, da so utrpli precej izgub za časa svoje intervencije—približno 600 ubitih in isto število so imeli dezertirjev.

Ta podrobnost je velike važnosti. Ne bomo pretiravali, ako trdimo, da je najvažnejša vest za kolonialne države, po sličnih poročilih iz Indije, da so se muslimani in drugi Indijci združili v poteku upora indijske mornarice začetkom tega leta.

Varnost vsake kolonialne dežele temelji v bistvu vedno le na tem, da mora imeti kolonialna sila možnost, da nabere med svojimi kolonialnimi podaniki vojaštvo, ki je zanesljivo in pripravljeno držati ostalo kolonialno prebivalstvo ob tla. Nekaj malega evropskih čet je seveda potrebno—tem pripada naloga, da preprečujejo revolto kolonialnih čet. Toda dežela, ki bi hotela držati svoje kolonije izključno še z evropskimi vojaki, bi kmalu spoznala, da je taka straža predraga.

Iz tega pa tudi sledi, da je ni resnejše krize za kolonialne posesti kot ona kadar začno vojaki, nabrani med domačim prebivalstvom, prehajati na drugo stran. Nacionalistični pokreti v kolonijah so šele tedaj zares nevarni za vladajočo državo, kadar postanejo tako mogočni, da potegnejo za seboj tudi dober del vojaštva nabranega med domačini. Kolonialna carstva torej nikdar ne morejo brez politike "deli in vladaj." V vsaki koloniji je neobhodno potrebno vzdrževati neslogo med domačim narodom, tako da je prva skupina pripravljena v slučaju upora streljati na drugo, in obratno.

Cim se pojavi pokret ki je dovolj silen, da ozdravi te notranje spore, je tuja oblast obsojena.

Britansko in nizozemsko kolonialno carstvo sta oba pod silnim pritiskom domačih nacionalnih pokretov, ki so tako silni, da se je bati, da bodo sposobni igrati to veliko politično vlogo. Francoska pozicija v Indokini je nekoliko drugačna, toda tudi tam se drže le s silo, katero jim daje Francija iz Evrope—in sredstva, ki prihajajo od tam, so od dneva do dneva manjša.

Poglaviti problem je seveda angleški. Položaj v Indiji je tako napet, da so Britanci prisiljeni držati tam izredno močne evropske čete—kar pomeni veliko finančno breme. Istočasno pa so poslali neobičajne številne oddelke indijskih čet v druge dežele—v Sredozemlje, na Grško in celo na Japonsko.

Tu, v tem nenaravnem položaju razdelitve britanskih vojaških sil, je iskati Bevinovo obotavljanje napram sovjetskemu predlogu, da se napravi popis vojaških sil nastanjenih v tujih deželah. Ne le število različnih britanskih vojakov, temveč tudi porazdelitev posameznih enot je stvar, ki bi utegnila presenetiti svetovno javnost.

A čemu postajajo kolonialne čete čedalje manj zanesljive? Brez dvoma bo res, da je vpleten v to komunizem—toda nikakor ne ruski komunizem. Ako bi na primer Nizozemci hoteli obdolžiti Ruse da so krivi njihovih težav v Indoneziji, bi se le osmehili, kajti jasno je, da je bil nacionalistični pokret v Indoneziji popolnoma izoliran od Rusije že dolgo časa. Radi tega govore Nizozemci vedno o nekkih "Ekstronistih."

Odgovor na ta vprašanje je seveda vzgled kitajskih komunistov, ki so pokazali svetu, da se najrazličnejše politične struje v zaostalih deželah morejo in morajo združiti v svrhu dosega skupnega programa.

UREDNIKOVA POŠTA

Vabilo na letno sejo društva "Cleveland" št. 126 SNPJ

Cleveland, O. — Letna seja društva "Cleveland" št. 126 SNPJ se prične točno ob 8:30 zjutraj dne 15. decembra v navadnih prostorih Slovenskega narodnega doma.

Letna seja je zelo važna za vse člane društva in zato je vaša dolžnost, da ste vsaj enkrat na leto navzoči pri sejah vašega društva, ker tako se boste seznanili ne samo z tajnikom, temveč tudi z ostalimi odborniki. Pridite dakle, v velikem številu in napolnite dvorano. Društvo šteje čez 400 članov in članice, kar pomeni, da bi dvorana morala biti celo premajhna, ko bi se vsi zanimali za napredek društva in Jednote, ki vam pomaga v vseh vaših potrebah.

Po seji bomo imeli nekaj okrepčila in malo zabave. Vse to bo brezplačno. Pridite dakle, tudi veterani, mladeniči in mladenke in istotako kegljaške skupine.

Na svidenje v nedeljo ob 8:30 v dvorani št. 2 v novem sopleju!

John J. Gabrenja, tajnik.

Vabilo na letno sejo društva Marije Vnebovzetje št. 103 ABZ

Cleveland, O. — Članice društva "Marije Vnebovzetje" št. 103 ABZ, se tem potom vlnudno vabi na glavno letno sejo, ki se bo vršila v nedeljo dne 15. decembra ob 1:30 popoldan v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Ker pride več važnih zadev na dnevni red in med njimi volitev društvenega odbora za leto 1947, ste vse članice naprosene, da se prav gotovo te seje udeležite. Prosim, da pridete točno ob 1:30 uri, tako da se lahko vse hitro izvrši in seja zaključi.

Kakor običajno, bo po seji malo prigrizka. Potem se pa podamo na Waterloo Rd. v Slovenski delavski dom, da vidimo igr "Trije vaški svetniki". Seveda želimo videti kako se bodo igralci obračali na odru, posebno pa, ker gre čisti dobiček v plemeniti namen, za otroško bolnišnico v Sloveniji in je tudi naša dolžnost, da smo tam navzoče.

Dakle, na svidenje na naši glavni letni seji!

Gertrude Bokal, predsednica.

Prihodnja važna prireditiv podružnice št. 48 SANS

Cleveland, O. — Kot sem zapisal že poročal in istotako je bilo od strani drugih dopisnikov poročano, bo podružnica št. 48 SANS imela v nedeljo 15. decembra svojo prireditev in sicer v prostorih Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

Velika predstava igre tride-janke "Trije vaški svetniki" bo podana v režiji dramskega zbora "Anton Verovšek". Igre ne bom natančno opisoval, ker je to delo režiserja, ki se v to bolj razume kot pa jaz.

Zelim pa napisati par vrstic o podružnici in njenem plemenitem delu. Kot je znano, je podružnica št. 48 SANS od samega začetka delala neutrudljivo za človekoljubne ideje. Mnogo je pomagala našim trpečim bratom in sestram v starem kraju. Posebno je veliko pozornost posvetila jetičnim otrokom, ki niso sami krivi, da so se našlele te boleznini.

Kampanja za otroško bolnišnico je bila podvzeta v ta namen, da se pomaga pri reševanju teh nesrečnih otrok, ki so bili po nedolžnem žrtve ravno minule vojne.

Ta prireditiv, ki jo prireja podružnica SANS, je v zvezi z delovanjem za dosego cilja, ki smo si ga postavili vsi ameriški

Slovenci, namreč za dosego kvote 150.000 dolarjev.

Iz tega in več drugih vzrokov, od katerih je potrebno omeniti tudi izvrstno zabavo, ki jo bode deležni na tej prireditvi, vas vlnudno vabim, da pridete v polnem številu v nedeljo 15. decembra v Slovenski delavski dom na Waterloo Rd. Pričetek programa bo ob 8:30 popoldan.

Anton Jankovich.

Zahvala pev. zbora Zarje

Cleveland, O. — Pevski zbor "Zarja" se iskreno zahvaljuje vsem posameznikom kot tudi posetnikom za njih veliko udeležbo, s katero so doprinesli pev. zboru Zarji ob njih 30-letnici proslave, 28. novembra do tako velikega moralnega in gmotnega uspeha. Ker je bila tako velika udeležba, je bilo treba tudi veliko dela, da se postreže vsem. Zato naj gre posebna zahvala točajem, ki so

Z UDARNIŠKIM TEMPOM SE GRADI NOVO JUGOSLAVIJO

(Tisti, ki se zanimajo za obnovo Jugoslavije in silni polet, s katerim se to obnovo pospešuje naj prečitajo naslednje pismo, ki ga je pisala Zora Zorc iz Rakeka svojemu stricu in teti Mr. in Mrs. John Gabrenja, 22010 Ivan Ave. Pismo pove več kot vse lažne novice, ki se širijo o novi Jugoslaviji).

Rakek, 19. 10. 1946

"Dragi stric in teta! "Sedaj Vam pa hočem po dolgem času opisati malo življenje pri nas v Jugoslaviji. Kot sem že svoječasnno pisala, je bilo v našem kraju (Notranjska) popolnoma požganih in porušenih 1.700 hiš in gospodarskih poslopij, še enkrat toliko pa delno porušenih. S kolektivnim delom bo v teku tega leta obnovljenih 40 odst. poslopij. Saj pa tudi slednjo nedeljo prevažajo avtomobili prebivalstvo iz neporušenih in porušene kraje, kjer udarniški čistijo ruševine in pripravljajo temelje novim poslopjem. Nekateri reakcionarni duhovniki sicer vršijo propagando, da je greh delati ob nedeljah, ko pa so domobranci po njihovih navodilih in tudi oni sami klali pripadnike O F, pa seveda ni bilo greh. Nam se pa zdi, da je greh podležiti svoji lenobi ter pustiti tisoče in tisoče naših ljudi na zimo brez strehe. Saj je vsekakor bolj prijetno lepo se odpraviti in izprehajati se po vasi ali pa sedeti pri topli peči, kot pa trdo delati ob vsakem vremenu. Toda tako življenje je za ljudi, ki živijo brez vsake perspektive in želije, da se jim prinese blagostanje na krožniku. Mi pa vemo, da imamo danes ključ do blagostanja v svojih rokah, samo trdo bomo morali še delati tudi za one, ki sedijo za pečjo in kritizirajo. Pri nas so nezadovoljni samo izkoriščevalci, ker jim posel ne cvete več in pa reakcionarni duhovniki, ki trde, da so oni v prvi vrsti papeški uradniki, potem pa še Slovenci.

"Zakaj so pa italijanski duhovniki lahko tudi dobri Italijani? Zalostno je to vsled tega, ker zapeljujejo na ta način ubogo neizobraženo ljudstvo, da se bori za kapitaliste. Mi razumemo, zakaj tem ljudem ne gre v račun naše udarniške delo. Sami so dajali okupatorjem seznane naših pripadnikov ter navodila za poizge njihovih hiš. Sedaj jim pa gre na živce, ker vidijo, da si ljudje vzajemno pomagajo in poskušajo čimprej zabrisati sledove okupacije. Saj je pri nas življenje že takorekoč popolnoma normalno, tudi gostilne so polne. Toda ljudje danes ne pijejo več iz obupa kot nekdanj, temveč iz veselja. Beračenje je sploh odpravljeno,

pridno delali kot mravlje, kuharicam, vsem blaginikom, ki so pridno šteli copake, onim pri vratih in vsem, ki so kaj pomagali.

Posebna zahvala naj gre tudi sledečim, ki so še posebej darovali Zarji in ti so: Peter Valenčič 010, Joe Hrvatini, ki vodi gostilno na 169 in Grovewood \$5, Jos. Kodric, ki vodi mesnico na Addison Rd. ono stran Superior Ave. \$5, Frank Kačar \$2, Frank Mack \$2 in John Zajc \$1.

Z vsem sodelovanjem in ogromno udeležbo ste ulili v srca pevcem in pevkam "Zarje" večji ponos, da bo s svojim pevskim naporom lahko naprej gojila slovensko pesem ter sodelovala kot do sedaj tudi z drugimi naprednimi organizacijami, katere jo bodo potrebovale pri svojih prireditvah.

"Zarja" tudi vlnudno vabi vse, kateri imate posluh in veselje do petja, da se ji pridružite in s tem povečate zbor, kajti več kot nas bo, večje in lepše bo petje in več izobrazbe na kulturnem polju.

Odbor Zarje.

ker dobi vsak revež od socialnega skrbstva podporo, katere se bode pa še stalno večala. Tudi kriminalna skoro sploh ne poznamo več. Denarja imamo manj v obteku kot v predprilski Jugoslaviji, imamo pa tako urejeno, da hitro cirkulira med ljudstvom. Štediti sicer še ne moremo, pa po pravici povedano niti ne želimo, ker imamo za sproti dovolj. Industrijski proizvodi se ne prikrivajo po špakulantih, temveč so dani na trg po nizkih cenah. Saj so se n. pr. pocenili kmetijski stroji za 200 odst., tekstilije pa za 60 odst. Pred vojno je stal plug toliko, da si moral prodati 2.400 kg krompirja, da si ga kupil, danes ga dobiš pa za 650 kg krompirja. Skratka, stremi se za tem, da se bodo čimprej izenačile cene kmetijskim in industrijskim proizvodom.

"Pred dvema dnevoma smo imeli naš največji praznik, prvič si je v zgodovini volil slovenski narod svoje poslance za v Ustavodajno skupščino. Izvoljeni so bili naši najboljši borci in aktivisti. Ze en mesec pred volitvami smo imeli povsod predvolilna zborovanja, kjer govniki niso ničesar obljubljali, temveč so prikazali ljudstvu potrebo po delu. Vse vire bogastva imamo v svojih rokah, treba je še pridnih rok in blagostanje bo tu. V našem kraju je imel več zborovanj tovariš Metod Mikuš, duhovnik-partizan. V jedratih besedah je prikazal ljudstvu, kako je na napačni poti vsak, ki posluša sodelavce okupatorje, ki se borijo za svojo nadvlado, ker nočejo delati, temveč bi še nadalje radi živeli na račun dela drugih. Ljudje lahko zasledujejo naše uspehe v podrugem letu po tej strašni vojni in vedeli bodo vse. Saj se gradijo mostovi, železnice, tovarne, električne centrale itd v večji meri, kot je bilo to v stari Jugoslaviji v 20. letih. V tovarnah in podjetjih se stalno dvigajo norme dela. Četudi je bila v prejšnjem letu naša industrija na tleh, se dviga produkcija iz dneva v dan, v nekatere panogah je že veliko večja kot je bila l. 1938—1939. Torej naše uspehe in važnost dela ter politične izgradnje smo pokazali našemu ljudstvu pred volitvami, ne pa obljube. Volilna udeležba je bila res povsod ogromna, kandidirali so samo kandidati OF, nasprotniki so imeli po našem demokratičnem volilnem zakonu možnost postaviti kandidature, pa jih niso, ker niso imeli narodu ničesar povedati o svojem delu zanj med okupacijo in po osvoboditvi. Na Rakeku je bila udeležba 99 odst., abstinirala se je sa-

mo Klančarjeva Mica, ki se je izjavila, da si je sedaj pripadnikom OF sonce, preje je pa njim. Iz tega jasno sledi, da je simpatizirala z zločinci ter je še danes njihova pripadnica, pa se ji zaradi tega nič ne zgodi. Če bi med okupacijo eden naših pripadnikov tako odgovoril o domobrancih, bi bil še isti dan ubit. Saj so nekoč govorili pred gasilnim domom, ter on stran domobrancel vprašal drugega, "če naj vrže". Naš oče je stal pred hišo in ni vedel o čem se pogovarjajo. Ko je drugi potem odgovoril pritrdilno, je naenkrat vrgel proti našemu očetu ročno granato. Ta pa se je k sreči odbila ob našo ograjo in jo popolnoma razbila. Na ta način je ostal oče pri življenju. Bila pa je taka strahovlada takrat pri nas, da je mirno obrnil in odšel notri ter niti mami povedal, kaj se je zunanaj zgodilo, ker je preveč borbena, ter bi tega ne mogla prenesti. Povedal nam je šele letos. Nekoč pa so poslali k nam spat nekega "črnorokca". To so bili namreč domobranci, ki so ponoči zakrknili morili naše pripadnike. Takrat sta spala mama in Jelka v eni sobi, oče z nekim domobrancelom pa je moral spati v drugi. Ker tega domobrancela to noč ni bilo, ga je nadomestil črnorokec. Prišel je že po policijski uri, tako, da naši niso mogli nikogar obvestiti, če se ponoči kaj zgodi. Vso noč so trepetali, kdaj jih bode prišel pobiti, oddahnili so se šele zjutraj. Ni čuda potem, da je naša mama neozdravljivo živčno bolna, ko je morala take prestatati. Morda vam ni znano, kaj je policijska ura. Določeno je bilo namreč, da se od te ure zvečer do te ure zjutraj sploh ne sme iz hiše. Nekoč nismo smeli na spregled od 4. ure popoldne do 8. ure zjutraj. Celotni lasten hlev nisi smel k živini. Koliko so jih pobili na pragu lastnih hiš, dostikrat še celo pred policijsko. Tudi skozi okna nismo smeli gledati. Morda se Vam bode zdelo neverjetno, pa je bilo vse res. Še sedaj me stresne braz ob spominu.

"Stric, prosim Vas, če mi pošljete ob priliki glasilo tamošnjih slovenskih reakcionarjev "Domovino". Slišala sem namreč, da laže proti sedanjemu režimu v Jugoslaviji tako, da je kar za prijeti, pa me zanima. Povejte ljudem, ki tem vestem najjave ni potrebna; dokazila izpustitve za stalno bivanje se ne zahteva; taki, ki so služili izven kontinentalnega ozemlja Zed. živ ne potrebujejo izkazila zakonitega vstopa; določena doba bivanja v Zed. državi ni potrebna; predpisane zahteve izobrazbe odpadejo.

"Zakon velja za vse one, ki so stopili v vojaško službo ali bili vpoklicani tekom svojega bivanja v Zed. državah; upravičeni posamezniki so lahko naturalizirani izven mej Zed. držav; administrativni uradi so bili vzpostavljeni širom sveta po naši imigracijski in naturalizacijski službi — povsod, kjerkoli so nastanjeni ameriški vojaki in drugi člani naših vojnih sil; tisti, ki niso služili izven meja Zed. držav lahko pokažejo le izkazilo pripusta za začasno bivanje ...

"Ako se služijo, se lahko obrnejo (za državljanstvo) do svojega predstojnega častnika; če so bili častno odpušteni, naj se zgledajo pri najbližjem imigracijskem in naturalizacijskem uradu (Immigration and Naturalization Service).

V času ko je generalni pravnik prvič izdal gornjo izjavo, je bilo več kot 112.000 tujerodcev, ki so služili v naših vojnih silah na se navzlic temu niso poslužili prilike, da bi postali državljani. Oni, ki so vprašali za državljanstvo, pa so jim njih predstojni častniki prošnje odbili, naj zaprosijo ponovno. Situacija se je nekoliko spremenila tekom zadnjih mesecev, radi česar je upati, da se bo podvzelo ugodno akcijo z ozirom na njih prošnje vlozene zdaj.

"Končno še par besed o mirovni konferenci. Pošten človek bi pričakoval, da bomo z 1.700.000 žrtvami vendarle osvobodili svoje zatirane brate, pa mednarodni kapitalizem in imperalizem, sta naperila svoje strele proti nam. O naših mejah odločajo tisti, ki niti ne vedo, kje je Jugoslavija. O nas si upajo odločati tisti, ki niso občutili okupacije in niti ne vedo kaj je vojna. Samo takšni lahko zagovarjajo nemški in italijanski fašizem, ker niso njihovi sinovi in hčere končali v krematorijih. Nemčije in v taboriščih Italije. Oni si seveda še vedno žele vojne, da bi kupili svoje milijone, kaj njim mar, če padejo zato milijoni ljudi. Toda delovno ljudstvo vsega sveta se ne bode več zanje borilo. To je dejstvo, katerega so v svojo lastno škodo prezrli. S kremplji se držijo svojih pozicij, toda zakon narave terja svoje. V svoji želji po izkoriščanju sočloveka so postali tako slepi, da ne vidijo

(Dajle na 8. strani)

OPOROILLO

Državlanske prednosti za tuje-rode člane ameriških vojnih sil bodo ukinjene 31. dec. 1946

Po zakonu poznanem pod: Second War Powers Act iz leta 1942, morejo tujerodni veterani moški in ženske, ki so služili v ameriški armadi tekom druge

ŠKRAT

V Ameriki je vse na hitro. Zato sem tudi na hitro odprl dve podružnici, kjer bodo sprejemali božična darila. Saj vem, da komaj čakate, da vam povem, da je to na 6723 St. Clair Ave., Lutzarjev Cafe. Tam so zaposlene tri deklice v 1., 2. in 3. štiti.

Na 4502 St. Clair Ave. ravno tako Trisa in Frank Cerkvenik in Stanley Zorc so v 1., 2. in 3. štiti.

Vi že veste, kaj je dobro za božično darilo.

Vesele Božične praznike vam želim in srečno Novo leto 1947!

Joe Pograjc.

PREŽIHOV VORANC:

JAMNICA

ROMAN SOSESKA

Spisan leta 1941, tik pred razpadom stare Jugoslavije

(Naduljevanje)

V tej podobi jo je poznalo že nekaj jamniških rodov in nihče ni vedel, koliko je Ajta prav za prav stara. Sodeč po njenem negibnem, prstenem obrazu bi utegnila imeti šestdeset ali pa tudi sto let. O njeni mladosti se je vedelo le toliko, da se je rodila na Drajni, v neki bajti, ki je davno ne stoji več, in da je kot mlado dekle služila na neki sosednji graščini, kjer je imela razmerje z graščakom. Iz te zveze se ji je rodila hčerka, katera pa v Jamnici nihče ni videl. Sama je trdila, da je njen otrok v svetu našel srečo. V Trstu se je baje poročil z njo neki bogatin, ki ji je milijone položil pred noge, zdaj pa živi v sami svili. Vedno je sanjala o tem, da se bo otrok nekega dne pripeljal v Jamnico v veliki, svetli kočiji, jo vzel potem s seboj v mesto in jo tako rešil vseh težav in nadlog...

Komaj se je Moškoplek dobro zleknil za zidom, se je na trgu pred cerkvijo že prikazal nov berač, božjastni Riharjev Miha, velik siromak. Rodil se je in odraščal kot zdrav otrok. Ker je bilo pri hiši menda štiri in dvajset otrok, je moral že v zgodnji mladosti od hiše za kruhom. Služil si ga je kot pastir pri nekem trdnem kmetu, kjer so vsak večer molili rožni venec. Zaradi utrujenosti je Miha med molitvijo večkrat zaspal, kar je velikega hlapca, ki ga je s klofutami in z gorjaco zamažil budil k večerni molitvi, tako raztogotilo, da mu je nekoč med

spanjem zli za vrat žetnar mrzle vode. To je Mihi sicer spanje temeljito pregnalo, toda od tistih dob ga je začela metati božjast. Skraja ga je bolezen mučila bolj poredkoma, toda z leti ga je obiskovala vedno bolj pogosto in ga je s petdesetimi leti tako zdelala, da ni bil za nobeno rabo več, in postal je berač.

"Miha, pojdi no malo sem!" ga je že od daleč poklical Moškoplek in mu takoj začel delati prostor poleg sebe. To je storil iz same zlobe, Ajta na mrst, ker je vedel, da baba tega božjastnika ne more trpeti.

Miha, ki je šele pred nekaj dnevi zapustil kup stelje v Dvornikovem hlevu, kjer ga je zalotil zadnji božjastni napad, je s plahimi, še okrvavljenimi očmi takoj prisedel.

"Prav za prav bi morali že v cerkev, ker je že odvalilo," je dejal Miha z nekoliko zavajenim, še izmučenim glasom. Ker je videl, da Ajta že prebira patušter, je tudi on izvlekel svoje molilno orodje in si ga položil na krilo.

"Jaz že ne bom molil!" je povzel Moškoplek z upornim glasom.

"Zakaj pa potem sem ho-diš?" je menil Miha, začudeno, ker je pozabil, da je Moškoplek bil znan kot pravi brezbožnik, ki je včasih celo samega sebe tajil.

Moškoplek ga je zmedeno pogledal in obmolnil. Nato sta

oba tiho obsedela za zidom in molče strmela po mirni vasi, kjer ni bilo skoraj nikjer zapaziti kakega življenja. Ljudje so bili po polju ali pa še po hišah. Le potok je polglasno šumljal proti severu k dravskim vodom. Tu pa tam je z najbližjega dvorišča Apatove hiše poka-kako kosmato ščene in zalajalo proti beračem za zidom. Tudi v velikem, starinskem župnišču za potokom, kamor sta berača dolgo strmela, se ni še nič gani-lo, celo glavna vrata so bila še zaprta.

Na prvi pogled se je videlo, da je bilo jamniško župnišče za razmeroma majhno faro mnogo preveliko in da je v svoji preteklosti videlo gotovo že boljše čase. In res je bila nekdanja jamniška fara mnogo obširnejša kakor dandanes. Ko je škof Slomšek v preteklem stoletju svojo škofijo preselil iz Koroške na Stajersko, so tudi veliko jamniško faro raztrgali skoraj na dva dela, kar je župnik takratnim faranom s prižnice oznanil s temile besedami: "Ravno nocoj ob polnoči nam je hudič pol fare požrl..."

Zagonetne občutke, s katerimi sta berača strmela proti faro-vrzu, je prekinil Moškopletov radovedni vzdih:

"Bog ve, zakaj je Munk plačal danes tako veliko opravilo..."

"Ne vem!" je s trudnim glasom odgovoril Miha.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčenoNajbolj čudoviti
likalnik, ki je bil
kdaj izdelan, je
sedaj TU!AUTOMAGIC
GLADIRON

Pridite... in ogledite si na lastne oči novi Thor Automagic Gladiron likalnik. Takoj boste spoznali, da je to po-vojni likalnik vaših sanj... s posebnostmi, ki niso bile nikoli prej mogoče... s pri-ročnostmi, o katerih se ni slišalo pri predvojnih izdelkih. PREGLEJTE TE POSEBNOSTI potem pa pridite za demonstracijo!

Irons... presses... steams...
...automagically

Operira potom kontrole s kolenom. Stoji in lika, docim vi sedite. Srajce zlika v 4½ minuti—navadno perilo v manj časa. Se skupaj zgiblje, za spravo v shrambi. Ga lahko postavite kamorkoli v hiši.

EAST APPLIANCE
SERVICE & SALES18724 ST. CLAIR AVENUE
IV 7263
GEORGE IN ANDREW KNAUS,
slovenska lastnika

"Jaz pa vem!" je rekel Moškoplek važno in se skrivno nasmešnil.

"Zakaj pa?"

"Na preužitek misli iti..."
(Dalje prihodnjič)

Zgubilo se je

zadnjo nedeljo v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. "Cameo" kamen iz prstana. Kdor ga je našel je proštn, da pokliče IV 5354.

Slovenski veteran

želi dobiti stanovanje zase in ženo (nič otrok). 3, 4 ali 5 sob. Kdor ima za oddati, naj blagovoli pokliče PO 1985, Victor Udovich, 9903 Yale Ave.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokliče-te vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61 Street
HE 2730IŠČE SE MOŠKE IN
ŽENSKA

Moške za
Tovarniške delavce
Inšpektorje
Truckerje
Ženske za
Assemblerje
Varenke
Inšpektorice
drugi in tretji shift
pet dni v tednu
Stalno delo z 60 let staro firmo

BISHOP & BABCOCK
MFG. CO.
1285 E. 49 St.POMOČNICE ZA
URADNIŠKI
LUNČ ROOM

Delajte v čistem, prijetnem
ozračju.

Morate biti večji angleščine.
Samo čedne, snažne in večše
žene v starosti 20 do 35 let
se naj priglasijo.

Plača \$29 za 40 ur dela.
Dobi se obede in uniforme

Zgласite se pri
THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.
Soba 901
700 Prospect Ave.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tugo in žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je kruta smrt posegla s svojo koščeno roko in pretrgala nit življenja naši preljubljeni in nikdar pozabljeni soprogi in sestri, teti in sestrični

1876

1946

AGNES TISOVIC

preje Zaviršek, rojena Rot

Blagopokojnica je bolehalo dalj časa, zadnjih devet tednov pa se je nahajala nepretrgoma v postelji. Svoje mile oči je za vedno zatisnila dne 11. novembra v starosti 70 let. Pogreb se je vršil dne 14. novembra 1946 iz hiše žalosti in po opravljenih cerkvenih pogrebnih obredih v cerkvi Annunciation, smo jo položili k večnemu počitku v družinsko grobnico na Calvary pokopališče.

Rojena je bila 25. novembra 1876 leta v Studencu pri Krškem, odkoder je prišla v Ameriko pred 44 leti. Bila je članica društva Delavec št. 257 SNPJ in podr. št. 21 SZZ.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so okrasili krsto pokojnice, ko je ležala na mrtvaškemu odru s prekrasnimi vencami. Ta dokaz vašega spoštovanja napram pokojnici nam je bil v veliko tolažbo. Zahvalo naj prejmejo: Joseph in Angela Post in hči, Mr. in Mrs. Jack Sustersi in družina, Mr. Pushner iz Indianapolis, Ind., družina Grozde, Mr. in Mrs. Joseph Zele in družina, Mr. in Mrs. Burgar iz Giddings Rd., družini Shart in Velikonja, Mr. in Mrs. Leo Zupan st., Mr. in Mrs. Leo Zupan ml., Mr. in Mrs. Walter Stevens ter Mr. in Mrs. Geo. Intihar, Mr. in Mrs. Frank Mlakar, Mr. Frank Rutar, družina Buh, Mrs. Mary Perusek in Mrs. Mary Nosan ter sinovi, Mrs. Pauline Zupan, sosedje iz Kirton Ave.: Zankar, Strle, Tratnik, Perusek, Bremmer, Prisel, Verdrie, Kullik, Peterle, Zabenko, Zakrajšek, Mirtich, Lach, Blatnik, Weiss in Pozelnik, društvo Delavec št. 257 SNPJ, ter Mr. in Mrs. R. D. Beranek iz South Royals Ave., Columbus, Ohio.

Iskreno zahvalo izrekamo tudi sledečim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše blagopokojnice: Mr. in Mrs. Richard Temple in Mrs. Johanna Tisovic, Mr. in Mrs. Jack Sustersi ml., Mr. in Mrs. John Prisel, Mrs. Johana Mayer, J. J. Sarnish, Mr. in Mrs. Jim Jamnik, Mr. in Mrs. Albert Skoda, sosedom, Mr. Charles Karlingar, Mr. Anton Mlakar, Brodnik's Service Station, Mrs. Pauline Zupan, Mr. in Mrs. Louis Lunder, Frances Mencin, Mr. in Mrs. Joe Less ml., Mary Perusek, Mr. Joe Stribar, Mr. in Mrs. Lawrence Burgar, Rose Kastelic Swaddell, Mr. in Mrs. Edward Zalar, Mr. Joe Hrovat, Mrs. Josephine Weiss, Slovenska ženska zveza podr. št. 21, družini Geo. Sautas, ter Mr. in Mrs. Stanley Tisovic iz Columbia Ave., Ft. Wayne, Ind.

Najlepšo zahvalo izrekamo vsem onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu.

Zahvalo izrekamo vsem, ki so prišli pokojnico pokropiti, ko je ležala na mrtvaškemu odru ter jo spremlili na njeni zadnji poti na pokopališče. Zahvalo naj prejme Rev. Kirby za opravljene cerkvene pogrebne obrede ter za ganljivi govor ob krsti pokojnice; predsednica podr. št. 21 SZZ Mrs. Mary Hosta za opravljene molitve ob odprti krsti in predsednica društva Delavec št. 257 SNPJ Mrs. Cecilia Brodnik za tako lep nagrobni govor ob odprti gomili na pokopališču. Hvala tudi pogrebnemu zavodu Joseph Zele in sinovi za izvrstno urejen pogreb in vsestransko postrežbo in pomoč v dneh naše britkosti.

Našo posebno zahvalo naj prejmejo vsi sorodniki in sosedje, ki so nam stali ob strani v času bolezni pokojnice, jo obiskovali in bodrili ter kratkočasili, in z nami sočustvovali ter tolažili ko je smrt prekinila življenje ljubljene pokojnice.

Iskrena hvala slovenskemu zdravniku Dr. Joseph Modicu za dobro oskrbo in olajšanje, ki ga je nudil pokojnici v njenem hudem trpljenju.

V slučaju, da se je pomotoma izpustilo ime enega ali drugega, ki je nam količkar dobrega storil v tem času, prosimo, da nam oprost, ter se vsem enako najlepše zahvaljujemo.

Predraga in ljubljena soproga Trnjevo pot tega življenja si potrpežljivo prenašala v upanju, da se ji bo ljubo zdravje povrnilo, a narava je drugače odločila, in tako si se morala za vedno ločiti od Tvojih dragih, ki so Te neizmerno ljubili. Težka je bila ločitev od Tebe, toda spomin na Tvoja blaga srce bo ostal živ med nami dokler tudi mi ne pridemo za Teboj in se zopet snidemo za večno tam gori nad zvezdami, kjer ni ne muk ne trpljenja!

Počivaj v miru — snivaj sladko!

Zaljujoči ostali:

JOSEPH TISOVIC, soproga
JOHN FELICIJAN, bratranec in
ANNA SUSTERSIČ, nečakinja v West Parku, Ohio
TEREZIJA STOJS, ALOJZIJA KERIN in
ANA PAVKOVIČ, sestre v starem kraju.
Zapuška tudi veliko sorodnikov tukaj in v
stari domovini.

West Park, Ohio, dne 11. decembra 1946.

FOR SALE

TWO FINE RADIOS

One an 11-tube push-button, 3 bands Sentinel Combination with automatic record-changer, including 88 latest records. Like new.

The other a fine 16-tube 5 bands Stromberg-Carlson floor model. Both radios very reasonable. Call after 6 p. m. at Benno B. Leustig, 1034 Addison Road, EN 3426.

Vas muči naduha?

Pri nas si lahko nabavite naj-boljšo olajšavo za to mučno bo-lezen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobite denar nazaj.

Mandel Drug Co.

LODI MANDEL PH. C.

Slovenska lekarna

15702 Waterloo Rd.

IV. 9611

Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30
dopoldne do 10 zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

ERICH RADIO POPULARNI ODDELK PLOŠČ-SVETOV-
NO ZNANIH, POPULARNIH IN KLASIČNIH
Popravimo radio aparate, kombinacijske aparate in stroje za igranje
plošče, vseh izdelkov. — 15 let posluge v Clevelandu.
ODPRTO ZVEČER DO 9. URE

8514 HOUGH AVE.

GA 8060

SUPERIOR GARAGE

Splošna avtomobilska popravila

5132 SUPERIOR AVE

ENdicott 0367

AL LEVEC, lastnik

Jennie Hrovat

Mi imamo najbolj krasno izbero
ZAVES, PREGRIJAL ZA POSTELJE
IN PREPROGE ZA KOPALNICE

Izplačalo se vam bo napraviti vaše nakupe za
božična darila pri nas. Poizvedite kako lahko
dobite pri nas Nylon nogavice brezplačno.

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave.

ENdicott 0511

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Berke Drug Co.

14026 St. Clair Ave., vogal E. 141 St.
ZANESLJIVA LEKARNIŠKA POSTREŽBA

Gerstein Hardware

Fina železnina—in električne potrebščine
7405 Wade Park Ave. — EN 6700

The Mercury Bowling Co.

20 Alleys Without A Post Ground Floor
FINA KEGLJIŠKA
Hough Ave. at E. 79th St. — EN 1130

NAKUPITE VAŠA BOŽIČNA DARILA PRI

Fuller's Confectionery

1462 Addison Road
Imamo polno zalogo igrar in daril za mlade in stare,
božične karte in slaščice.

Vsem našim prijateljem in odjemalcem želimo
Vesele božične praznike in srečno novo leto!

Gabby's

22400 Lake Shore Blvd.

Kirchner Beverage

8002 Superior Ave. — HE 1320
PIVO — VINO — MEHKA PIJAČA
Mehka pijača v zabojih za ohcete, zabave, piknike
Ohio Concord vino — prosta dostava

J. J. Reilly Co.

Ust. 1872
BARVARJI IN DEKORATORJI
8315 Broadway — MI 7749

DAMO POSOJILA NA DOMOVE

Orleans Federal Savings and Loan Association of Cleveland

3649 East 93rd Street

Andrew's Hardware

BARVE — OLJA — STEKLO
IN HISNI PREDMETI
3587 East 93rd Street — DI 6831

Eynon Paint Store

Ekskluzivno Sherwin-Williams prodajalec
Stenski papir, barve, varniši in potrebščine
3565 East 93rd Street — MI 7580

Bedford's Pharmacy

205 East 156th St. — IV 9636-IV 9645
Zdravniške predpise izpolnimo točno

Jewel Restaurant

12331 St. Clair Avenue
JOHN J. MARTYNOWSKI
Fina jedila — prijazna postrežba

The Grand Laundry and Dry Cleaning Co.

5911-13 St. Clair Ave. — EN 5158
Naš cilj je nuditi točno in zadovoljivo postrežbo.

Humphreys and Risher

444 East 200th St. — KE 7435
voščijo vsem vesele božične in novoletne praznike!

F. W. Woolworth — 5c in 10c trgovina

648 East 185th Street
želi vsem Slovencem vesele božične in novoletne praznike!

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

Waterloo Center Billiard Parlor

15607 Waterloo Road
4 NAJNOVEJŠE BILJARDNE MIZE

Princess Dress Shoppe

Obleke — spodnje perilo — nogavice — klobuki
suknje in obleke
10406 St. Clair Ave. — GL 6716

NOTTINGHAM DEPT. STORE

Cevlji in oprava za vso družino
18607 ST. CLAIR AVENUE
Spodnja obleka za ženske in moške

Na narodni praznik nove Poljske

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

Dne 22. julija zvečer je bila v veliki unionski dvorani v Ljubljani slavnostna proslava poljskega narodnega praznika, ki so ji prisostvovali ugledni državniki in drugi odličniki. Pesnik Oton Zupancić je imel ob dobični priliki naslednji govor:

"Velik narod obhaja danes svoj praznik. Narod z razburkanostjo, z močnim valovanjem ljudske duše in njenih zdravih klic; narod, poln življenjske volje, v neprestanem zletu, neukroten v svojem stremjenju navzgor; stvariteljski narod, ki so mu genialni duhovi v stoletjih nakopičili ogromen zaklad idejnega bogastva, da je v vseh katastrofah iz njega zajemal tolažbe in spodbude za vedno nov vzpon in zagon.

"Zakaj Poljski so zadevale silne katastrofe; bila je položena na široko razprostrte ravnine brez ostro začrtanih naravnih meja, vabljivo torišče za pohode bojevitih divjih plemen z vzhoda, pripravno bojišče močnim sosedom, ki so na njem poravnali medsebojne spore in siliti svoj pohlep na račun uboge zemlje med njimi.

"V teh spopadih in napadih so dosegli Poljaki mnogo uspehov in slavnih zmag, pa užili tudi veliko nesreče, trpljenja in ponižanja. Poljska je bila naposled ne samo zasuznjena, temveč razkosana prvič in drugič in še tretjič razdeljena in dodeljena v plen trem različnim državam in kazaľ je, da je zares mrtva in za vekomaj pokopana.

"Čudna, čudežna in čudovita Poljska! Monarhično anarhična kraljevina in republika — oboje hkrati. Mistično zamaknjena in vdana v božjo voljo in puntarska, na tleh in pokoncu, zagonečno nemirna, krvaveča iz tisoč in tisoč ran, v verige speta boreča se za svobodo drugih! Njeni pregnanci so jo vročo nosili v svojih prsih, raznesli sloves o njeni usodi in njenem junaštvu po vsem svetu ter dvignili njeno ime kot plamenico in svetel simbol borbe za pravico Franciji, Angliji, Ameriki in Avstraliji, povsod, koder so človeška srca bila za napredek, za pridobitve velike francoske revolucije, z zanosnimi gesli o bratstvu, enakosti, svobodi; tudi v carski Rusiji so gledali naprednjaki Poljsko s prijateljskimi simpatijami.

"Visoke gore, ki so bile še brez imena, so v navdušenju za Poljake krstili po njihovih junakih takrat, ko je Poljska sama politično ležala kakor mrlič v grobu. Bila je velika moralna sila, njeno ime je imelo v očestvu vseh svobodoljubov čvrsto veljavo in in svobodo, simbol, občudovan v jasnem žvenku.

"Ne pričakujte od mene, da bi mogel tukaj nocoj samo približno razgrniti pred vami vse obilno bogastvo poljske duševnosti, kakor se nam izraža v poljski književnosti. Jaz vam morem samo pretrgano bolj izjeljati kot izpovedati svoje občudovanje tistega, kar iz te duševnosti poznam in kar v njej čutim in slutim velikega in pomembnega. Samo nekaj utrinkov, kratkih pobilskov.

"Poljska literatura je stara. Že v renesančni dobi ima velike poete, ki so dali poljskemu jeziku gibčnost, da so njihovi nasledniki lahko izražali najdražje odtenke čustev in misli. Ako iz množice veleumov, ki so ustvarjali poljskemu narodu duševnost, dvignemo v naše obzorje samo svetlo trozvezdje Mickiewicz - Slowacki - Kresinski, nam zasije troje duhovnih svetov, ki te zavzamejo po klasični harmoniji oblike, po mistično zagonetni vizionarnosti in metafizični ideji. To niso samo osebne lirске izpovedi, četudi so izrgane iz dna srca, ni zgolj estet-

ske oblikovanje, četudi je umetniško dognano in polno ritmične očarljivosti in barvite slikovitosti, to je poleg tega in preko tega, narodno politična poezija in filozofija, ki spremlja zgodovino svoje zemlje in ugiba o bodočih poteh svojega ljudstva, ki je pa po pomembnosti in dovršenosti obče človeška in res priznana in občudovana po vsem svetu.

"Velika vsemu človeštvu sveta so imena Homer, Dante, Shakespeare—in ne jaz, drugi svetovni kritiki, estetiki in literarni historiki si niso pomišljali izgovarjati v isti sapi tudi imen teh poljskih genijev.

"Čudno, čudežno in čudovito; Poljska, zbrisana z zemljevida Evrope, ljudstvo, prisiljeno v trdo tlako pod tujimi strahovalci, ki so hoteli zatreti celo poljski jezik po več kot pol tisočletnem bujnem razcvetanju — a genij poljski ustvarja svoja najbolj dovršena dela: prav v tem, 19. stoletju, v stoletju poljskega mučeništva, da Poljska svetu tri velike pesnike, in največjega izmed njih Mickiewicza; preseneti muzike s Chopinom, slikarje z Matejkom, znanstvenike z gošpo Curiejevo rojeno Skodlowsko, ter uvrsti med nesmrtna imena angleških romanopiscev Josepha Conrada, Korzeniowskega po pravem imenu.

"Moje predavanje ni, ne more in tudi ne bo biti tečaj o poljski književnosti. Nekoliko črk mora zadoščati, da osvetlim te in one značilnosti poljske knjige, ki ustvarja narodu duševnost. Ali naj govorim o 'mladi' Poljski, kakor so se imenovali moderni pisatelji ob prelomu sto-

letja? O tragični mnogostroki umetnosti Wyspianskega, ki je čutil preteklost in tradicijo — tudi vpliv in oboževanje slavnega trozvezdja — kot mrtvaka, ki ga mora prenašati Poljska na hrbtu in se ga mora iznebiti, ako se hoče priboriti do novega vznika po vojni, ki jo je v duhu že davno prej videl. Ali o proroških vizijah daljnovidca Norwida? Ali o pesniku socializma in demokracije, ki je naturalistično opeval kmečko življenje, ker je vedel, da tiči odrešenje Poljske 'pod kmečko suknjo,' o Janu Kasprovcu ali o subtilnem Leopoldu Staffu? O širokem epiku Reymontu, ki stoji z obema nogama čvrsto na plodni kmečki zemlji?

"S temi pisci je poezija stopila z visokega vodilnega mesta, a ni nič manj umetniška. Narod s tako duševno preteklostjo prav gotovo nikoli ne more trajno onemeti in oslepeti in bo tudi v bodoče rodil velike pevce in vidce, ki bodo v ponos Poljski in obogatitev svetu.

"Naši prvi resni in važni stiki s to visoko kulturo so zvezani s prvimi, največjim dvigom našega duševnega življenja, z dragimi nam postavami Matije Coppa in Franceta Prešerna. Takrat je po Copu Slovenija obiskala Poljsko, Poljska ji je vrnila obisk po Emilu Korytku. Mi smo dali poljskemu pregnancu zavetje in po smrti zadnje domovanje v naši zemlji. On se nam je oddolžil z navdušenim zanimanjem za naš jezik in z zbiranjem naših narodnih pesmi. Prešernov napis na njegovem grobu prča, kako je naš pesnik cenil Korytku je Prešeren spoznal Mickiewicza in ga nekaj prevedel.

"Po tem obetavnem začetku pa zveze niso bile toliko živahne, kakor bi bilo v prid obema narodoma in prevodi iz poljščine so

(Dajle na 5. strani)

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

A. G. HUETER JEWELRY

ZLATARJI IN
REGISTRIRANI OPTOMETRISTI
8513 SUPERIOR AVENUE
CE 0765

WALTER F. MEYER

ZLATAR
12509 ST. CLAIR AVENUE
GL 4700
Fina zlatnina in ure

HAVRE'S DEPARTMENT STORE

BROADWAY IN EAST 78th STREET
MILES AVE. IN EAST 133rd STREET
Oprava in potrebščine za moške in ženske;
preproge, igrice, itd.
Ustanovljena 1877 leta

SALLY SHOPPE

Suits, suknje, obleke, nogavice in druge potrebščine
po zmernih cenah
21910 LAKE SHORE BLVD.
KENmore 4005
ADA B. JENNISON — EDITH A. LIPPS

SOLON DRUG STORES

ZDRAVNIŠKE PREDPISE TOČNO IZVRŠIMO
21860 LAKE SHORE BLVD.
IVanhoe 0704
21051 EUCLID AVENUE
KE 1135

CLIFFEL'S BAKERY

22030 LAKE SHORE BLVD.
IVanhoe 0991
FINO PECIVO, KRUIH IN TORTE, ITD.

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Shore Department Store

22040 Lake Shore Blvd. — IV 6161
Vsakovrstna oprava za celo družino

Bills Service Station

8007 Superior Avenue
Gasolin, olje in popravila na avtih

Keith Weigle Motors, Inc.

20941 Euclid Avenue
želi vsem vesele božične in novoletne praznike

CVETLICE ZA VSE NAMENE

Lepi šopki za svatbe, venci in cvetje v loncih

Roger's Flower Shoppe

COIT ROAD, VOGAL E. 140 STREET — GL 8752

Dr. Henry F. Sloan

ZOBOZDRAVNIK
15201 St. Clair Ave., soba št. 11 — GL 5459
nasproti Collinwood High šole

Nottingham Restaurant

FINA DOMACA JEDILA
18625 St. Clair Ave. — IV 9507

Floyd D. Rupert

7030-32 Superior Ave.
želi najljepše božične praznike in srečno novo leto od
WOOLWORTH'S 5c & 10c STORE

Victory Dinette

13817 St. Clair Avenue
FINA JEDILA

Superior Auto Parts

OF CLEVELAND, INC.
Prodajalci avtomobilskih delov in potrebščin
7911-13 Superior Ave. — EX 5225

F. W. Woolworth Co. — 5c & 10c Store

5656 Broadway — MI 2998

Furney's Dress Shop

Ročne torbice — zlatnina — nogavice
in spodnje perilo
15612 Euclid Ave. — LI 9164

Gibbs Drug Store

IZPOLNIMO ZDRAVNIŠKE PREDPISE
7043 Superior Ave. — EX 0055
Dopoljemo na dom

J. R. Emerich

LEKARNA IN ZLATARNA
18631 St. Clair Avenue
Ustanovljena 1895 leta

Moorehead Cleaners & Tailors

CISTILNICA IN KROJAČNICA
Ekspertno delo
18521 St. Clair Ave. — KE 1239

Hawley & Reed, Inc.

Kompletna zavarovalniška posluga
215 The Arcade Bldg. — MA 1905

Harris Restaurant

Fina jedila po zmernih cenah
Odprto od 5.30 zj. do 2. pop.
4007 St. Clair Ave.

Schmid Auto Body

1254 Addison Road — EN 4947
Popravimo ogrodja in fenderje na avtih, barvamo in varimo. Prodajamo in kupujemo rabljene avte

WILDWOOD FLORAL

20020 LAKESHORE BLVD.
CVETLICE ZA VSE SLUCAJE
POSILJAMO PO TELEGRAFU KAMORKOLI
Odprto ob večerih in nedeljah — Dovažamo
IV 3215

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Forest Hills Bowling Center
NOVA BRUNSWICK KEGLJIŠČA
13580 Euclid Ave. pri Superior, zgoraj
Prosto parkanje za 800 avtov.

Camera Y Shop
16355 Euclid Ave., pri Ivanhoe Rd.

Agnes Stamberger's Dress Shope
IZDELUJEMO FINE OBLEKE ŽE 20 LET
16813 Euclid Ave.

I. G. Oskar
KROJAC 1233-35 East 74th St. (zadaj)
Naredimo obleke, suknje in vrhnje suknje po meri
Popravimo in predelamo staro obleko

Wm. Nielsen's
Garaža in trgovina s avtomobilskimi potrebščinami
Rabljeni avti, Exide baterije, barvanje in varenje
Garaža na: 14312 St. Clair Ave.
Trgovina na: 14307 St. Clair Ave.
GL 0630

Ralph Stewart Buick Co.
KUPILI BOSTE BOLJE PRI
12516 Shaw Ave. (St. Clair in E. 125th St.)
MU 7300

John Bull
10104 St. Clair Avenue
Ribe in chips serviramo za 50c; za na dom 30c
Imamo tudi sendviče in druga jedila.
Odprto od 11. zj. do 8. zv.

The Uptown Drug Store
St. Clair Ave. in E. 105 St. — MU 3600
Zdravniške predpise izpolnimo točno in natančno

John Thomay
4409 Clark Ave. — WO 1762
POPRAVLJALNICA ČEVLJEV
Prodajamo tudi boljše vrste čevljev

Mathew's Quality Meats
Mi preskrbimo meso za hotele, restavracije in klube
Imamo prašičevo, telečje in goveje meso, janjetino
in perutnino.
5806 Superior Ave. — EX 4686

C. A. Henriksen
VSAKOVRSNA SEMENA
8836 Broadway

N. A. Castelli
KROJAC
12603 St. Clair Avenue — GL 5227
Fino delo po zmernih cenah

The Weyand & Metcalf Co.
MODNO BLAGO IN MOSKA OPRAVA
Dve trgovini:
Superior Ave. in E. 55 St. — Superior Ave. in E. 125 St.

Dr. Joseph F. Rapisarda
212 Huron-Ninth Bldg 2132 E. 9th St. — MA 2573
ZDRAVNIK ZA NOGE
Uradne ure: 9. do 6. zv., ob torkih od 9. zj. do 9. zv.

Fisher Jewelry
FINI DIAMANTI, URE IN KAMERE
670 East 105th St. — GL 1517

Ralph's Sohio Service
OBISČITE ME V NOVIH PROSTORI
1163 East 123rd St., vogal Phillips Ave.
Gasolin — olje — popravila

NORTHEAST MOTOR & BODY REPAIR
389 East 156th St.
Barvanje — varenje — popravila na fenderjih in ogradju
MOTOR—CLUTCH—BRAKES
KE 1577

DOBERDOB

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

Ni se še zdanilo, ko je neko jesensko jutro leta 1942 udarila pri Gergoletu po vratih kvesturina pest. Žena v postelji se je dvignila, sedla, se šele potem prav zdrnila in vprašala zmedenost:

"Kdo je?"
"Odprite, kvestura!" je odgovoril glas v italijanski. Žena je stresla moža za rame in ko mu je dopovedala, kdo je pred vrati, se je oblekla in šla odpirat.

V hišo se je preriilo 12 kvesturinov z bajoneti na puškah.

"Gergolet Franc?"
"Jaz," je odgovoril Gergolet mrko in se oblačil. Žena in šest otrok je zajokalo, stari oče se je tresel v postelji. Gergolet je tolažil:

"Nikomur nisem nič žalega storil, kmalu se vrnem."

Kvesturini so prebrskali hišo, potem pa odpeljali Franca proti Tržiču, po skalnati in valoviti cesti, po kateri se je vozil, kakor več tisoč drugih okoličanov, že dolga leta jutro za jutrom v ladjedelnico.

Na veliki cesti je eskorta narasla: osem mož so dvignili v Doberdobo tisto jutro kvesturini iz postelj in jih odvlekli na postajo, potem pa z vlakom v Trst—mimo Devina, Nebrežine, Sv. Križa, Proseka, Kontovelja. Žerjavi in dimniki tržiške ladjedelnice so se izgubljali v sončnem, rahlo meglenem jutru. Gradež je bilo komaj videti iznad gladine morja.

Med potjo se je eskorta povečala. Tudi v Tržiču, v Jamljah, v Opatjem selu, na Proseku in še drugod so pobirali može. V tržiški ječi, v Coroneu, je narasla skupina že na 56 mož; tudi iz Gabrovice nad Koprom, iz Volčice, Komna in Gorjanskega so jih privlekli.

Gergoleta so pahnili v celico 54, kjer so čakali pred njim na smrt Birdovec, Tomažič in še mnogi drugi.

Cez nekaj dni so ga odvedli na zasiljanje. Privezali so ga k stolu in ga bili z bikovkami in pestmi.

"Si zbiral orožje za partizane? Priznaj, vse vemo! Hrano in denar si jim dajal!"

Pripeljali so izdajalca in Gergolet je priznal, da je dal 12 lir — za begunce.

Gergoleta so zaprli v "celico na zrak," v celico, ki se ji streha odpira, da jetnika ni treba voditi na sprehod. Čez tri mesece pa so ga z drugimi vred naložili v policijski avtomobil in ga odpeljali na postajo.

Tesno so stali na peronu jetniki drug ob drugem in čakali, da jih razporede po posebnih vozovih, urejenih za takšne prilike. Jetniki so bili uklenjeni in privezani na verigo. Okrog njih so stali karabinerji in kvesturini z bajoneti na puškah. Po peronu so postajali potniki in zvedavo gledali jetnike in njihovo spremstvo.

Jetniki so molčali in dvignjenih glav gledali čez ramena žandarjev in mimo bajonetov na peronu.

Gergolet je obšel lep, doslej še nepoznan občutek — tako uklenjenega s tovariši z isto verigo, sredi žandarjev, na peronu, od koder, jih bo vlak odpeljal bogve kam ...

"Zapojmo," je šepnil. "Bratje, le k soncu ..."

Sam je začel prvi. Brez omahovanja so pričeli še drugi.

"Bratje, le k soncu, svobodi!"

Pesem je donela po peronu. Gosposki potniki, ki so bili jetnikom blizu, so se odmaknili za nekaj korakov. Začuden, preplašen so pogledovali okrog sebe, kakor da se boje, da bi se nekaj odtrgalo in planilo nanje.

Delavske žene, ki so se vozile z vlakom v Furlanijo po hrano, kmetice, ki so se vračale praznih

košar iz Trsta in delavci iz okoliških vasi, so gledali z občudovanjem tovariše v verigah in bi najrajši zapeli z njimi. Žandarji so kričali na jetnike, vlekli za verige, snemali puške in nastavljali bajonete možem na prsa.

"Pobili vas bomo! Drago boste plačali to stvar!"

Jetniki pa so peli uporno, vedno glasneje in odločneje:

"Bratje, le k soncu, svobodi!"

Žandarji so jih potiskali v celice na kolesih. Po štiri, pet, šest v vsako. Ko so bili vsi v vozovih in se je vlak že premaknil proti Barkovljam, se je oglasila iz njega nova pesem:

"Nabrusimo kose, že klas dozoreva!"

Gergolet je mislil na ženo in otroke. Poredko je mislil nanje, ker je gledal poslednji čas pred seboj en sam cilj — svobodo Doberdoba, svobodo Primorske.

Zdaj je mislil na družino. Vedel je, da vozi vlak proti Tržiču, da bi lahko videl doberdobske hribe, če bi bilo okno odprto. Kam vodijo jetnike, pa ni ugal — morda v Videm ali v Italijo, v ječo, v konfinacijo ali v smrt ... To ga ni več skrbelo. Niti usoda otrok ga ni več skrbel.

"Dal je življenje za svobodo, za Jugoslavijo, bodo lahko rekli, če padem. Ne bodo ostali pozabljeni in nepreskrbljeni ..."

Nekaj dni po kapitulaciji Italije so pridrevli Nemci čez Redipulj proti Doberdobi. Ustavili so se na Poljanah, pobili nekaj partizanov, kurirko in štiri internirance, ki so se vračali iz Italije domov. Potem so se zagnali Nemci v Doberdob. Moški in interniranci so se komaj utegnili umakniti iz vasi, žene in dekleta pa pospraviti kotle, v katerih so kuhale za vso množico ljudi, ki se je zbirala v Doberdobi ali pa bila na poti skozi vas.

"Pobili vas bomo, kakor one bandite tam spodaj," so kričali Nemci in fašisti na ljudi, jih gonili skupaj in pretepali.

Lakovičovo je pretreslo. Njen mož, obveščevalec Peter, se je podal malo prej na Poljane. Stekla je zdaj za njim proti Poljanam, toda Nemci je v vas niso pustili. S puškinimi kopiti so jo nagnali nazaj.

"Ljudje božji, povejte mi, ali je moj med njimi?" je vpraševala nazaj grede ljudi, povedati ji pa nihče ni hotel! "Prenesla bom, ne bojim se, samo vedela bi rada. Saj je vedno govoril, naj se ne bojim, da bo otrokom dobro po zmagi, če tudi njega ne bo ..."

Kogar je srečala, ga je vprašala. Vsak pa je v zadregi odgovarjal, da ne ve, če so tudi Petra ustrelili.

"Pojdite vi pogledat," je rekla staremu očetu, ko se je vrnila domov. "Stari ste, mogoče vas bodo spustili skozi vas."

Stari je šel, bel v glavo, kakor da bi imel pokrito s prejo, sključen pod težo osmih križev.

Cez pol ure se je vrnil. Lakovičeva ga je pričakovala že na cesti, on pa je šel kar mimo nje skozi ograjna vrata na dvorišče, tipaje s palico po tleh kakor slepec.

Pred pragom je klečnil na kolena, glava mu je omahnila do zemlje in obupno je zaklical s starim, hrešččim glasom:

"On je! Edinega sina sem izgubil!"

Tisti hip, ko je žena zvedela, da je vdova, se je nemir v njej poleg. Stopila je k starcu, ga dvignila in tolažila:

"Ne jočite, oče, ne obupajte, za svobodo je padel Peter ..."

Ko so Nemci zapustili vas, je šla Lakovičeva s sosedi po moža. Zavila ga je v belo rjuho — po krsto v Gorico ali v Tržič ni mogla,

ker so vse ceste zastražili Nemci — in ga pokopala za hišo.

To sta le dve zgodbi iz zgodovine borb in trpljenja doberdobskega ljudstva. Takšnih zgodb pa je tisoč. Vsi Jarci, Jeleni, Lavrenčiči, Lakoviči, Gergoleti, Vižintini in drugi jih vedo povedati, vsaka hiša je doživela več kakor eno. Pokazali vam bodo tudi pogorišča, kjer so Nemci, fašisti in beli mučili ljudi in potem hiše za žrtvami vred požgali, da zabrišejo sledove.

Povedali vam bodo, s kakšnim veseljem in zaupanjem so pričakali mednarodno komisijo spomladi; kako se je komisija prepričala, da žive v Doberdobi zares sami Slovenci; kako so verovali v zavezniško stvar, kako niso pričakovali, da se bodo po vojni še morali boriti za svobodo.

Na kraju vam bodo povedali, da so v petek v Tržiču spet streljali na nje — to pot angleški in ameriški vojaki ter Andersovi banditi.

Doberdob, poslednja slovenska vas pred Furlanijo, naj bi ostala po vseh žrtvah in vsem trpljenju zahodno od črte, ki naj bi bila meja med Jugoslavijo in Italijo. Doberdobsko ljudstvo — in ono v Tržiču, v Gorici, v Brdih, pa v Trbižu, v Istri — to samozvestno borbeno, ponosno, tisočkrat preizkušeno ljudstvo naj bi se dalo kar tako ločiti od države, za katero se je bojevalo, ki jo je pomagalo ustvariti, v kateri vidi svoje življenje in svojo srečo.

Takšne zgodovinske "usode" ni priznavalo v preteklosti in je ne bo v prihodnosti. Pa tudi mi se ne bomo nikoli odrekli svojih rojakov na Primorskem. C. Z.

Na narodni praznik nove Poljske

(Nadaljevanje s 4. strani)

bili dokaj redki. Mislim, da je bila tega kriva politična situacija v tedanji Avstriji. Poljaki (fevdalci) so hodili po večini svoja pota, ne oziraje se na želje in koristi drugih Slovanov. Tako je bila Praga našim dijakom mikavnejša od poljskih univerz. En pisatelj pa se je pri nas udomačil kakor malokateri drug iz tujega sveta; kdo izmed nas vseh, ki je ljubil lepo knjigo, ni v mladih letih sanjaril nad Sienkiewiczovimi romani in se podil po ukrajinskih stepah in močvirjih, se bratil z molojci, se smejal Zaglobovim ukanam in trepetal za velike načrte poljskih vodij?

"Sienkiewicz je bil eden zadnjih, katerega delo je bilo vse posvečeno tolažbi naroda v velikem ponižanju za časa hakativskega znašanja nad vsem, kar je dišalo po poljskem duhu; zato so mu Poljaki iz hvaležnosti priznali grob na krakowskem Wawelu poleg poljskih kraljev in veleumov.

"Nekateri bivši slušatelji poljskih univerz so nam potem še prevajali; tako Vojeslav Mole Slowackega, drugi moderne Romane, pa tudi Mickiewicza, Kasprowicza. Tu čaka mlajše mojstre slovenske besede še mnogo dela, ki bo vredno truda.

"Nova, strašna preizkušnja je prišla nad poljsko zemljo in nad poljski narod s to poslednjo vojno. Poljaki so jo prebili. Oni so bili prvi, ki so se postavili naciističnemu nasilju po robu. Poljska — junaška mučenica, tolikokrat prevarana za obljubljeni svobodo, in vendar nikdar nikoli brez upa vanja-posestrima, junaški mučenici Jugoslaviji in Sloveniji! Sredi najhujšega viharja se je ljudstvo odločilo za pravo stran, za pravo svobodo in demokracijo, za socialno pravico širokih množic, za naslovitev na zvezo sovjetskih socialističnih republik. Vrglo je z ram marliča, ki ga je prenašalo sto-

(Dalje na 6. strani)

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

JEN-NET GIFT SHOPPE
22052 LAKE SHORE BLVD.
PRI NAS DOBITE VSAKOVRSNE VOŠČILNE
KARTE IN RAZNA DARILA

MULLAIRE'S
FRENCH DRY CLEANERS
3627 CARNEGIE AVENUE
HEnderson 4475
Prvovrstno delo — cene zmerne

IVANHOE COAL CO.
1725 IVANHOE ROAD
KURJAVA ZA SLEHERNI FORNEZ
KENmore 1446

FORMAL CLEANERS
1194 EAST 79th STREET
HE 3050
Pridemo iskati in nazaj pripeljemo
MI OBRATUJEMO NAŠO LASTNO
CISTILNICO

PENLAND FLOWER & GIFT SHOPPE
CVETJE ZA VSE SLUČAJE
609 EAST 125th STREET
GLEnville 1780
ERMA PENLAND

ENGLISH WOOLEN CO.
KROJAČI IZZA 1898
B. O. PATTERSON, posl.
1925 EAST 6th STREET
MA 5176

HELEN M. De VANNA
REAL ESTATE
535 EAST 185th STREET
KE 6523
Za hitro, zadovoljivo postrežbo, oddajte
vaše posestvo nam v prodaj

NOVELTY AND GIFT SHOP
SVETILKE — KIPI — POSODA
14900 ST. CLAIR AVENUE

JOSEPHINE'S FASHION SHOPPE
10227 ST. CLAIR AVENUE
GL 6284
Obleke, športna oprava in spodnje perilo

PETE'S & JACK'S SERVICE
2 prostora:
16101 WATERLOO ROAD IN
16911 EUCLID AVENUE
POPOLNA AVTNA POSTREŽBA IN POPRAVILA
Tel. na postaji: KE 7091; v garaži KE 2000
TEXACO PRODUKTI
PETER J. LALLO IN JACK BLACKWELL

VOGUE DRESS SHOP
15009 ST. CLAIR AVENUE
JUNIOR MISS OBLEKE
SPORTNA OPRAVA IN POTREBŠČINE

URE **URE**
POPRAVIMO V POPOLNO ZADOVOLJSTVO
Eno-tedenska postrežba
TED'S JEWELRY
1940 East 6th St. in Vincent Ave.
Fidelity poslopje — CH 8429

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

CHARLEY'S BEER & WINE SHOP

677 EAST 185th St. — KE 4530

Nabavite si za praznike okusno pivo in fina vina pri nas.
Točna in vpljudna postrežba—cene zmerne.

ALBERT J. REUSS

TRGOVINA Z ŽELEZNINO
PLUMBERSKI IN ELEKTRIČNIMI PREDMETI
4520 SUPERIOR AVENUE

Za dostavo vseh popularnih vrst pive v zabojih,
pokličite ENdicott 2356

ELLIS & LESSER

FIRESTONE HIŠNI IN AVTNI PREDMETI

719 EAST 185th STREET

KE 7444

CRAWFORD LAUNDRY

PERILNICA, KI NUDI NAJBOLJŠO POSLUGO

1711-1715 CRAWFORD ROAD

CE 4331

Vse je zavarovano v slučaju ognja ali ropa

BOULEVARD CAFE

21920 LAKE SHORE BLVD.

VSAKOVSTNO ŽGANJE, PIVO IN
PRIGRIZEK

Pivo samo iz lesenih sodčkov in skozi cevi

HERMAN KOLLMAN

BICIKLI—DELI IN POPRAVILA

589 EAST 185th STREET

STANDARD OIL CO.

22311 LAKE SHORE BLVD.

RE 1716

ATLAS TAJERJI IN ATLAS BATERIJE

24-urna posluga

MARTIN DRESS SHOP

673 EAST 185th STREET

IV 7600

Fine obleke po zmernih cenah

EUCLID FISH CO.

Clam Bake Specialists of Northern Ohio

18601 ABBY AVE. PRI EAST 185th ST.

KE 6448

VSAKOVSTNE RIBE

Serviramo od 4 do 1000 clam bakes na leto

CHARM DRESS SHOPPE

SPODNJE PERILO IN NOGAVICE

Svilene in bombažne obleke

827 EAST 185th STREET

IV 6047

JOHN T. FLYNN

848 EAST 140th STREET

Gasolin, olje in avtne potrebščine

FINE OBEDE

DOBITE PRI NAS PO ZMERNIH CENAH

Velika izbira vsakovrstnih jedil

ANDERS CAFETERIA INC.

2082 East 4th St. — MA 9364

Življenje na točki 21

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

Neskončni gozdovi Kočevskega Roga skrivajo v svojih kraških globelih naselbine, s katerimi je zvezan velik dal zgodovine osvobodilnega gibanja. Te slavnostne jih bo lahko vsakdo videl na svoje oči. Vseh ne, kajti potlej bi moral dneve prehoditi skozi kočevske pragozdove od Suhe do Bele Krajine, od kočevske strani do Gorjancev. Koliko pa jih je tudi bilo, teh skrbno zakritih samotnih postojank, kjer so neznane požrtvovalne roke pričarale sredi gozdne divjine na skrilih, skoraj nepristopnih krajih prava čudežna naselja ličnih hišic in barak.

To sta bili bazi 20 in 80, sedeža ustanov Izvršnega odbora Osvobodilne fronte in Centralnega komiteta, baza 21, pa tiskarne in bolnice: Leseni kamen, Zgornji in Spodnji Hrastnik, Jelenbreg in Jelenol. Vinica in še katero skrivnostno ime krajev, za katero je vedel le malokdo. Poleg prebivalcev, nemara le še kurirji, ki so prenašali pošto, hrano in vodo iz redkih vodnjakov in mlakuž.

Poleti 1943 smo šli iz Ljubljane. S ponarajenimi dokumenti in lažnimi imeni, lepo po železnici do Novega mesta. Pri Kandiji čez blok na partizansko ozemlje tostran Krke. Italijani so sedeli v Novem mestu in Straži onstran Krke. Skozi Jurko in Vavto vas so že hodile partizanske patrrole, podnevi in ponoči, prav do vrat Novega mesta. Javiti smo se morali v Glavnem štabu Slovenije.

Sredi noči nas je vodil kurir iz Jurke vasi navkreber v hribe. Zdelo se nam je, da se vzpenjamo na vrh Gorjancev, pa so bili to samo njegovi obronki. Potlej se nam je zjutraj odprl pogled preko ozke doline na košato pogorje Kočevskega Roga. Gozdovi so molčali, kakor da bi jim še nikoli nihče ne zmotil tišine. Tam nekje bo Glavni štab. Rekli so nam, da na točki 21. Drugega ni.

V mali vasi pod Uršnimi seli so na dvorišču borci Levstikovega bataljona čistili orožje. Trobojnica z rdečo zvezdo je svobodno vihrala na hiši, da nam je bilo lepo in toplo. Spustili smo se v dolino. Ozka cesta na dnu deli obronke Kočevskega Roga od obronkov Gorjancev. Izpod Turna pelje skozi Poljane, Ovčice, Stare Žage na Črmošnjice in preko serpentin v Belo Krajino. Vedno več patrol in straž smo srečavali. Po cesti so dirjali konjeniki. Nad vasjo Ovčice spet četa na prostem, ob gozdnem parobku. Blizu cilja smo.

Pa smo hodili še skoraj dve uri navkreber po strmih bregu. Že davno je zamrl sleherni glas iz doline. Bili smo v Roških gozdovih, v senci stoletnih bukev in smrek. Rog prepreza sto in sto poti, med njimi je nekaj prav dobrih gozdnih cest. Kurirji nas peljejo kar počez po skruti stezici, ki je nepoznan človek sam ne bi mogel slediti.

Pred glavnim štabom smo. Toda kje je vendar? Ne vidimo ničesar, same smreke in z grmovjem gosto porasla divjina. Potlej prodro do naš glasovi, ki tako čudno zamolklo odmevajo v tej ogromni katedrali stoletnih mogočnih debel. Tu sem sonce nikoli ne posije, pod gostim vejevjem žive, vse žive stvari v večnem polmraku. In v tem polmraku zagledamo prve barake. Dobrih pet metrov pred seboj. Ne bi jih opazil v tej goščavi mimogrede. Stene so jim skrbno zakrite s smrečjem. Toda to niso preproste barake, ki jih poznamo. Prave majhne lične hišice s širokimi okni. V oknih stekla. Po deset korakov so oddaljene druga od druge, naslonjene ob deblu.

Vraža reč, kakor v pravljici,

se ti zdi. V podolgovatem nadstrešku, ki te spominja na verando zdravilišča za tuberkulozete, je bivališče štabne zaščitne čete. Živahno je to. Toliko znanih obrazov srečaš. Vsi ti obrazi so sveži, polni zdravja. Na mizah, postavljenih kar na prostem, nam postrežejo z jedjo. Tudi kuhinja je na prostem pod lesenim napuščem. Ni skrbi, da bi italijanski avioni zapazili dim z ognjišča. Sproti se porazgubi v vejevju dreves, ki se vzpenjajo visoko, da jim skoro ni videti kron.

Tu sem, v to skrito gozdno naselje se torej stekajo niti z bližnjih in daljnjih bojišč naše zemlje. Prihajajo komandanti divizij, brigad in bataljonov iz daljne Primorske, Štajerske, Gorenjske, Koroške, iz Dolenjske, odkoder bi, če bi tolikšne goste ne bilo, lahko sleherni dan slišali drdranje strojne, eksplozije min in strele iz pušk.

Topovom si katerikrat lahko prisluhnil v daljavi, s katerimi so italijanske posadke v Novem mestu, Trebnjem in še kje skušale pregnati sebi strah, ne da bi motile zmagovitih pohodov naših brigad.

Važni posveti so se vršili v operacijski baraki, ki leži malce vstran, zakrita pod vejevjem. Tu so se kovali vojni načrti. Katerikrat so prišli kurirji iz Vrhovnega štaba. Potovali so dolge dni iz srede Bosne skozi ozemlja, zasedena od sovražnika. Javili smo se komandantu in prvikrat videli generala Staneta-Rozmaña, španskega boreca, komandanta Slovenije, o katerega vojaških sposobnostih in človeških vrlinah je šel velik glas naokrog. Seznanili smo se z ostalimi voditelji slovenskega dela Narodno osvobodilne vojske Jugoslavije. Z namestnikom komandanta generalom Jako Avšičem, s komisarjem Janezom-Borisom Kraigherjem.

Skozi odprto okno operacijske barake si lahko poslušal iz radijskega oddajnika vojna poročila. Tako čudno odmevajo v tej gozdni tišini poročila s svetovnih bojišč iz radijskega zvočnika. Ves dan, pozno v večer se ne poleže vrvenje v barakah. Prihajajo člani Izvršnega odbora Osvobodilne fronte in Centralnega komiteta, ki so nastanjeni nekje blizu ali daleč v kočevskih gozdovih v najbrž prav takšnih naselbinah.

Srečava predsednika Vidmarja, Borisa Kidriča, Luko Leskoška, Kocbeka, Poliča in druge. Prihajajo komandanti od blizu in daleč po navodila v težkih pohodih škornjih z brzo-strelkami preko ramen. V bližini operacijske barake so pravkar dogradili barako zavezniškega oficirja Janesa. V ostalih barakah so nameščeni oddelki štaba.

V obveščevalnem in organizacijskem oddelku šklepetajo pisalni stroji po ves dan in tudi pozno v noč ob karbidni luči. Ustanavljajo in širijo se posamezna področja Glavnega štaba. To ni majhna reč. To je velik zapleten aparat, ki vodi in usmerja vojaške operacije takorekoč sredi okupiranega ozemlja na vse strani slovenske zemlje, do poslednje brigade osvobodilne vojske, do poslednjega partizanskega odreda in čete v Slovenski Benečiji, v Istri, na skrajnih mejah Koroške ter povezujejo fronto osvobodilne vojske proti italijanskim in nemškim okupatorskim armadam na slovenskem ozemlju z vsemi ostalimi jugoslovanskimi deželami, z glavnim štabom Hrvatske, z Vrhovnim štabom v Bosni.

V mali hišici je nameščena radijska oddajna in sprejemna postaja. V intendantski baraki s širokimi okni kraljuje intendant Polk-Draksler. V svoji mogočni bradi skriva velike in važne skr-

bi. Oskrbovanje tolikih vojnihi enot preko sovražnega ozemlja ni kar tako. Prav to poletje so prileteli nad Rog avioni, toda pomoč je nezadostna. Vsako noč gre avionska ekipa čakati avione na samotne ravnice nekje daleč v Roških gozdovih. Katerikrat zabirni sredi noči letalo, ki daje signale z rdečo lučjo in meče rakete za razpoznavanje.

V baraki novoustanovljenega propagandnega oddelka so se namestili kulturni delavci iz Ljubljane, ki zdaj čakajo, da jih štab odredi v divizije in brigade. Sešli so se slikar Nikolaj Pirnat, književnik Ignac Koprivec, pesnik Bor Nina, operni pevki Stritarjevi, plesalka Brina Pavlinova, igralca Tiran in Simičičeva, pa nerazdružni tovariši komponista Šturm in Marolt-Špič, pesnik Kajuh, kipar Weiss-Belač, ki so pozneje vsi dali življenje za svobodo.

V enem takšnih čudovitih poletih sončnih dni, ki pa ne morejo pregnati hladu in sence iz Roških gozdov, je pesnik Bor mimogrede potuhtal melodijo za svojo "Hej brigade," Šturm mu jo je zapisal. Kmalu so jo pele brigade v dolini in vsepovsod.

Nepozabni nam bodo ostali večeri ob ognju, ki smo ga vsak dan zakurili na vzvišenem prostoru med barakami. Naj je segal plamen še toliko metrov visoko, nihče ga ne bi mogel od zgoraj opaziti skozi gosto vejevje. Ob ognju so se zbirali vsi prebivalci štaba, to je bila ena starih partizanskih navad. Ob zvoku harmonik smo peli partizanske pesmi, starejši partizanski tovariši so obujali spomine, pesnika Bor in Kajuh sta nam recitirala svoje pesmi.

General Dušan Kveder, ki se je tistikrat vrnil s Primorske, nam je pripovedoval o bojih v španski domovinski vojni, general Ambrožič, ki je bil takrat komandant operativne zone, pa nam je mnogo kaj zanimivega vedel povedati o napadu na nemški vojaški vlak, ki so ga naši borci pred nekaj dnevi izvršili pri Verdu.

Zdravnik, Cedrik - Obračunč, eden partizanskih sanitetnih pionirjev, nam je pripovedoval o križih in težavah, s katerimi so se morali naši prvi partizanski zdravniki boriti na brezkončnih pohodih na Štajerskem. Bilo je mnogo zdravega, vedrega smeja, mnogo pesmi in mnogo zanimivih ter razburljivih zgodb iz borbe, iz katerih so tovariši izšli in v katere se bodo čez dan ali dva spet vrnili, na svoja nova službena mesta.

Mnogo teh danes ni več, padli so junaške smrti na bojišču za svobodo domovine, kar pa jih je ostalo živih, jim bodo ostali spomini na prijetne dni sredi Kočevskega Roga nepozabni, zmemorom živi. Ladislav Klavta.

Na narodni praznik nove Poljske

(Nadaljevanje s 5. strani)

letja; fevdalizem z vso navlako zastarelih nazorov in uredb.

"To je odločitev za novo Poljsko in za novo pot slovanstva: pot praljudstva k bratstvu, pot miru in sprave med narodi, ki ji ne more nasprotovati nihče, komur je za srečo in napredek človeštva. V času, ko se zatajujejo slovesno razglašena gesla, ko ne drži noben dogovor, ko se pravica med ciniznim nasmehom tepta, išče slovanska roka slovanske roke in ljudstvo sklepa z ljudstvom nove zveze, a ne na podlagi šovinističnega nacionalizma, temveč s svetlim ciljem bratstva med seboj in edinstva vseh narodov, to se pravi: cilji slovanstva so se zlili s cilji vsega človeštva. Mi, združeni Slovani hočemo svobodo vsem narodom sveta.

"Posestrima naša po trpljenju čuti z nami narodno bolečino in je potegnila z nami v naši dolgi (Dalej na 8. strani)

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

WRIGHT STORES

696 EAST 185th STREET

Popolna zaloga ženske in moške oprave in čevljev
Mi dajemo brezplačno znamke s precejšnjo vrednostjo
z vsakim nakupom

STEVENS AUTO SERVICE

24-urna postrežba

Pokvarjene avte pridemo iskati in izvršujemo
vsakovrstna popravila

965 EAST 140th STREET

PO 7970

WELLING'S FLORAL SHOPPE

CVETLICE TELEGRAFIRAMO KAMORKOLI

3483 EAST 93 STREET

DI 3168

Sveže cvetlice za svatbe, zabave in pogrebe

THE VILLAGE RESTAURANT

Ustanovljena v Euclidu od leta 1929

VOGAL DILLE RD. IN EUCLID AVE.

THE NORTHWAY COAL CO.

PRVOVRSTNI PREMOK

Anchor Stoker — Sales & Service

16800 WATERLOO ROAD

KEenmore 4780

THE ERIE COAL AND COKE CO.

17230 WATERLOO ROAD

KEenmore 8181

ZA NAJBOLJŠI PREMOK, PRIDITE K NAM

MELTZER-CROZIER FLOORING COMPANY

14916 ST. CLAIR AVENUE

GL 6444 — GL 2414

CONGOLEUM LINOLEJ — BARVE IN VARNIŠI

Kuhinjski kabineti in druge potrebščine

POD NOVIM VODSTVOM

FALSTAFF INN

bo znan pod imenom

"DONAHUE'S"

469 EAST 185th STREET

PIVO — VINO — IZVRSTNA JEDILA

Odprto dnevno od 8. zj. do 1. zj.

SISTER'S BAKERY

704 EAST 185th STREET

Za božične praznike bomo imeli vsakovrstno pecivo

KRAUSE COSTUMES

DAVID M. YOST, posl.

1025 CHESTER AVENUE

CH 4569

Pri nas dobite v najem vsakovrstne kostume za razne
priredbe in zabave, igre in maskare.

N. E. ANGUS

DENISON & WEST, 65th STREET

Gasolin, olje in avtomobilska popravila

OBERACKER'S AUTO PARTS

AUTOMOTIVE MACHINE SHOP
SERVICE

10809 Union Avenue — MI 9351

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

THE COLLINWOOD SHALE BRICK & SUPPLY CO.

16220 SARANAC ROAD

READY MIXED CONCRETE

THE RUPLE COLLINWOOD COAL CO.

16220 SARANAC ROAD
IVanhoe 2200

Podr. 783 EAST 152nd STREET

Prvovrstna postrežba in cene zmerne
Nudimo že nad 50 let zadovoljive postrežbe
z ozirom na premog

BUCKHORN COAL CO.

978 EAST 67th STREET

HEnderson 4250

Vi se lahko zanesete na nas za najboljši premog
po pravičnih cenah

MALNAR MACHINE & TOOL CO., INC.

FRANK J. MALNAR, pred.

19301 ST. CLAIR AVENUE

IV 0090 na domu — IV 7744 v tovarni

THE AETNA HOUSE WRECKING AND LUMBER CO.

IZDELOVALCI GAŽAŽ IN HIŠ
Splošna popravila in prenovljenja
Nov in star les

3674 EAST 93rd STREET

MI 1185

FOREST CITY FURNITURE CO.

1720-24 EAST 55th ST., BLIZU PAYNE AVE.

HE 2886

Imamo veliko izbero pohištva in hišnih potrebščin

BUILTWEEL MATTRESS CO.

v novih prostorih na

5420 MUMFORD AVENUE, OD BROADWAY

MI 8970

Izdelujemo modroce po meri—bombažne, felt in z
vnotranjimi vzmetmi (Innerspring)
Prenovimo modroce in vzglavnike

DIXIE SALES COMPANY

6505 SCHAEFER AVE.

SLOAN MACHINE PRODUCTS

SPLOŠNO MACHINE SHOP DELO

18721-25 ST. CLAIR AVENUE

IV 4264

THE LUSTRIK TOOL COMPANY

19224 REDWOOD ROAD

KE 6262

THE CLEVELAND METAL ABRASIVE CO.

Izdelovalci

20th Century Blast Steel Sheet & Grit

Glavni urad in tovarna:

887 East 67th St. — HE 0900

HOWELL TOVARNA: HOWELL, MICH. 975

Dr. Metod Mikuž:

Misli k slovanskemu prazniku

Brez potrebe je vsakemu zavednemu Slovencu danes podrobneje opisovati življenjsko in zgodovinsko pot solunskih bratov Cirila in Metoda. V šoli ali kjer koli je vsak slišal o njunih misijonskih potih, velikem in uspešnem delu za slovanske narode in plemena, med katerimi sta živel, pa tudi o njunem preprostem in od tod izvirajočem resničnem svetniškem življenju.

Na njun praznik se ju spominjamo vsi slovanski narodi brez izjeme in sicer samo in prav zato, ker sta storila to, kar je bila njuna zgodovinska dolžnost, katere sta se, globoko izobražena in živeča v neomajni veri v pravilnost svojega dela, pravilno zavedala do smrti. Vsa veličina obeh bratov je in ostaja v tem, da sta pravilno deumela in razumela svoj čas, svojo človeško in poklicno dolžnost in vse svoje pošteno delo.

Trezna in brezstrastna zgodovina ni in nikdar ne bo omalovaževala, ker sta bila delavskega stanu in ker ju obe veliki cerkvi, zapadna in vzhodna častita kot svetnika, temveč bo nasprotno celo poudarila, da more pošten človek, pa naj bo potem češčen ali smatran kot svetnik ali blaženi, duhovnik ali škof ali redovnik, za narod, v katerem živi, storiti samo s tem, če vestno izpolnjuje dolžnosti svojega stanu, nekaj tako velikega, da njegov spomin ne ugasne nikoli. In mislim, da je to dovolj velika slava, čast in priznanje.

V delu solunskih bratov Cirila (Konstantina) in Metoda lahko še tako preprosti človek najde troje stvari: njiju veliko kulturno poslanstvo, uspešno misijonsko delo in gorečnost in tretje, dosledno in junaško borbo s svojimi sovražniki in sovražniki narodov, sredi katerih sta živel in delala.

1. Pri slovanskih narodih, med katerimi sta prišla v drugi polovici devetega stoletja, se je nekako prav v tej dobi ustalila velika in važna družabna sprememba, katere razvoj moremo opazovati vse od sedmega stoletja dalje. Splošni in zato neuničljivi razvoj proizvodnih sil predvsem na poprišču poljedelstva, prijazni in sovražni stiki z zapadnimi sosedi, s katerimi so vodili ali trgovino ali krvave borbe, je privedlo slovanske rodo do tega, da so začeli opuščati starodavne in prvotne rodovne ali krvne zadruge in se začeli oprijemati naprednejših oblik, krajevnih ali teritorialnih gospodarstev.

To in povrh še razvoj pojma in dejstva privatne lastnine je vodilo naše prednike do večjih združenj, večjih domačinstev, večjih in utrjenih naselij in načrtnega obdelovanja zemlje. Naravna posledica tega je, da si iz vojnih ujetnikov jemljejo sužnje in prav tako, da postaja ugled močnejšega in v vojnah uspešnejšega plemenskega poglavarja večji od manj uspešnih in bogatih, kar vodi do tega, da se začne razvijati neke vrste višje in nižje plemstvo, pa tudi nesvobodništvo, polsvobodništvo, svobodništvo in suženjstvo.

Ti, sedaj plemiči, a nekdaj na demokratičnih večih voljeni plemenski starešine, streme in tudi dosežejo dedno nasledstvo in tako dobimo v dobi od sedmega do devetega stoletja veliko vrsto popolnoma samostojnih in neodvisnih slovanskih rodovnih poglavarjev, županov, panov, vladik in knezov, absolutnih in nepreklicnih gospodarjev svojih rodov in plemen. Ti se potem družijo v medsebojne zveze.

Prvo staro in za nas Slovence važno zvezo dobimo v zvezni državi bivšega frankovskega trgovca Sama, drugo, pa veliko močnejše, v zvezi svobodnih slo-

vanskih plemen, ki jo ponavadi nazivamo velikomoravsko državno tvorbo.

Če vemo to, postane jasno, da socialne razmere in življenje takratnih slovanskih ljudi ni bilo na bogve kako veliki višini; izginile se stare demokratične pravice in svoboščine preprostega ljudstva, to je velike večine, in da se tam nesvobodni ljudje niso mogli uspešno in pravilno razvijati v nobeni smeri in slučaju. Odtod je razumljivo in opravičljivo, da so se slovanski rodovi še dolgo preko devetega stoletja držali še skoro vseh življenjskih nazorov svoje prvotne domovine in tako tudi poganstva. V takem stanju in okoliščinah sta jih našla tudi Ciril in Metod, ki sta jih v doglednem času dvignila na znatno večjo višino, kakor so bili njihovi germanski sosede.

Zakaj in kako? Med slovanske narode sta prinesla za tiste čase, kraje in ljudi dvoje naravnost velikastnih stvari: za slovanski jezik, njegovo izgovorjavo in pisavo prikladno abecedo in v tej abecedi v slovanskem književnem jeziku zapisane knjige in drugo bizantinsko kulturo, ki je zdaleka prednjačila pred zapadno. Tega velikega dejstva se še do danes ni upal priznati noben nemški zgodovinar, kajti vse to pomeni troje dejstev, svetlih in slavnih, za našo starejšo zgodovino, za našo staro in nepreklicno prvotno svobodo: 1. slovanski rodovi so bili s prejetjem književnosti sprejeti v krog kulturnih narodov, 2. oplojeni z bizantinsko kulturo so nenadno nadkrilili za-

padne in južne narode, in 3. enotni književni jezik je Slované prvikrat in zdavnaj prej kakor katere koli druge narode združil v neko skupnost, katere nemajhno posledico moremo kmalu zaslediti v veliki moravsko-češko-slovaško-panonski državni zvezi.

Ne sme nas motiti, da so bile prve slovanske knjige verske vsebine, kajti v tisti dobi je mogla prav knjiga s tako vsebino dvigniti slovanske rodove. Katoliški nauk v rokah izobraženih, visoko kulturnih in resnično svetniških ljudi, je bil našim pradedom v veliko korist. Poizkušal je z uspehom urediti nesocialno razmerje med gospodarji in sužnji in odpravljati je grobe in nenaravne napake v družinskem življenju.

Kolikšen in kakšen uspeh je zaznalo literarno in kulturno dela obeh bratov, je danes še vedno težko reči, lahko pa trdimo, da je bilo nekaj povsem samostojnega, samoniklega, izredno vplivnega in da je zajelo do bršen del tedanje slovanske Evrope. Slovenci smo ponosni na svoja dva najstarejša spomenika, prve zapisane slovenske besede, a malokdo ve, da bi Brižinskih spomenikov v taki obliki, v tako lepem in živem jeziku ne bilo nikdar, če ne bi bilo še tedaj živečih ostankov velikopoteznega književnega dela—Cirila

In na to smo po pravici ponosni, na delo dveh bratov, ki sta že naše pradede dvignila k visoki stopnji kulture in jim dala lep in še danes ohranjen cerkveni slovanski jezik.

2. germanski narodi, predvsem Nemci, so skušali nikdar pomirljive Slované krotiti z orožjem. A ker ima orožje dvoje strani, se jim to še dolgo ni posrečilo, zato so poizkušali dru-

(Dalje na 8. str.)

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

SMITH'S RESTAURANT & BARBECUE, INC.

22305 LAKE SHORE BLVD.

KENmore 2792

Imamo sobe na razpolago za privatne zabave

RIVERSIDE FLORISTS

11315 EUCLID AVENUE

Commodore Hotel Bldg.

je naš novi naslov. Imamo popolno zalogo vsakovrstnih daril—cvetja in slaščic v zabojih

EUCLID FUR SHOP

FINE SUKNJE

IZ BLAGA IN KOZUHOVINE

744 EAST 185th STREET

KE 6720

WARD'S JEWELERS

THE HOUSE OF DIAMONDS

15112 ST. CLAIR AVE., PRI FIVE POINTS

Krasna zlatnina — vljudna postrežba

FRED KRAUSS GARAGE

Splošna in posebno važna

POPRAVILA NA AVTII

1570 DILLE ROAD, PRI EUCLIDU

KE 3874

THOMPSON'S GARAGE

SPLOŠNA AVTOMOBILSKA POPRAVILA

15013 ASPINWALL AVE.

GL 7863

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

ALBEFLO WELDING CO.

1149 EAST 40th STREET

EN 3831

SPECIALISTS ON ALL METALS

Gas and Arc

ODPRTO 7 DNI V TEDNU

Vzemite v najem 1946 truck

DRIVE YOURSELF TRUCK CO.

Stakes — Moving Vans and Panels

Lokalna ali dolgo-distančna postrežba

KE 2608

18501 NOTTINGHAM ROAD

THE NOCK FIRE BRICK CO.

FIRE BRICK — FIRE TILE — FIRE CLAY

1221-1243 EAST 55th STREET

HE 5330

THE LIBERTY ELECTRIC CO. ASC.

Potrebščine — Fluorescent luči — oprema za razsvetljavo in poprava elektrike

679 EAST 185th STREET

KE 7430

Clani Electrical League

HOME & INDUSTRIAL HEATING COMPANY, INC.

3560 East 93rd St. — DI 7272

HIŠNI PREDMETI — LIJAKI

GRELNA OPREMA

MATCH AND THE MERRYWEATHER CO. MACHINERY CO.

CLEVELAND
CINCINNATIDETROIT
PITTSBURGH

Tovarna na 888 East 70th St.

Jackson's CHOCOLATE COMPANY

Izdelovalci in prodajalci finih slaščic

1243 West 3rd St. — MA 1440

LA GANKE & SONS STAMPING CO.

864 East 140th Street

Thread Protectors — Internal & External

Stamped Nuts, itd. Deli za vodne grelce

THE HILDEBRANDT PROVISION CO.

"SYLVANA BRAND" MESENINA VSEH VRST

3519 Walton Ave. — ME 3700

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Welding — Fabricating — Production — Gas & Arc Welding

Weld-Rite Company

Popravila na avtnih ogradjah in fenderjih
6610 Pennsylvania Ave. — EN 6501

Payne Avenue Moving & Garage

3726 Payne Avenue

Kimball Safety Products Co.

7314 Wade Park — EN 2740

Industrijski varnostni produkti

The Cleveland Cutter & Reamer Co.

Izdelovalci prvovrstnega orodja

Madison in W. 74 St.

Air Products Distributing Co.

Linde Oxygen in Prest-o-lite Acetylene

11624 Madison Ave. — AC 5121

The Ohio Leather and Horse Goods Company

Equestrian Outfitters Since 1867

1762-64 East 12th St., severno od Euclid Ave.

East End Ornamental Iron

ARTISANS IN WROUGHT IRON

Izdelujemo vsakovrstne umetniške predmete in železja

1374 East 170th St. — IV 0362

Factory Distributors

POHIŠTVO IN HISNE POTREBŠČINE

3503 St. Clair Avenue — HE 6811

Odperto ob večerih

Wirtshafter's

900 Prospect — MA 3005

Visible Record Systems — Pohišstvo za urade, razni kabineti in druga oprema

Green Vacuum Cleaner Co.

Prenovimo električne čistilce za preproge in prodajamo dele ter popravimo čistilce vseh izdelkov.

5710 Euclid Ave. — EN 1450

Star Pattern Works

LESENI IN KOVINSKI VZORCI

1917 East 55th St. — HE 8176

H & H Grinding Co.

Prodajalci potrebščin za brivnice in finih nožev

2129 East 2nd St., vogal High Ave.

Electro Plating Works

Production Plating of Copper, Nickel and Chrome

Die Casting a Specialty

3951 St. Clair Ave. — HE 6374

M. Geraj

JOB MACHINE SHOP

3956 St. Clair Ave. — EX 3759

Monarch Awning Co.

3957 St. Clair Ave. — EN 3140

Napravimo vse, kar je iz platna

Naredimo platnene strehe, beneške zastore, itd. po meri

Pavlick Glass & Mirror Co.

6034 St. Clair Avenue

EX 3804

The Overly Hautz Co.

Specialists in Sheet Metal Fabrication

11500 Madison Ave. — LA 3640

THE LOCKE MACHINE CO.

Misli k slovanskemu prazniku

(Nadaljevanje s 7. strani)

go, uspešno orožje, misijonarstvo. Rekli smo že, da je tedanj dobi nesebično in idealno označevanje krščanstva pomenilo nekaj pozitivnega in da je dejansko prinašalo vidne in uspešne moralne dobrine.

A germanska cerkev je bila v tej dobi že daleč od prvotnega nauka, cilj in namen cerkve je bil bolj izterjevanje desetine kakor pa da bi bila nesebična in goreča učiteljica krščanske ljubezni in bratovske enakosti. V kateri zemlji se je vsedla, je za duhovne dobrine zahtevala dajatve in postajala tudi v deželah Slovanov agent okupatorskih želj ali celo država v državi. Misijonarski uspehi take duhovščine, ki poleg vseh ostalih napak tudi ni znala slovanskih jezikov, so morali biti nujno malenkostni in čeprav je bila cerkvena organizacija še tako razvita, je preprosto ljudstvo še naprej bolj verjelo svojim starim bogovom, ki niso terjali ne desetine, ne umrline, ne posebnih dajatev škofom.

Rastislav je v svoji velikomrjavski državni tvorbi poiskal misijonarje v Bizancu in jih leta 863 tudi dobil. Več kakor gotovo je, da je bila to izrazito politična poteza, brez kakršne koli Bratislavove verske ali celo katoliške vneme in ji je bil glavni namen samo pridobiti in obvarovati samostojnost lastne države od manj nevarnega in sovražnega sosedu, a dovolj močnega in vedno pripravljenežnega udariti po Nemcih.

Žgolj politična poteza pa je imela v svojih prvotnih in drugotnih posledicah prav lepe učinke. Pobožna in resnična misijonarja nista samo oznanjevala krščanskega nauka, temveč enako s svojo sposobnostjo in apostolsko gorečnostjo tudi utrjevala slovansko svetno oblast s tem, da sta v Rimu dosegla prvo samostojno slovansko nadškofijo in slovanskemu jeziku čast liturgičnega, mašnega in obrednega jezika.

Marsikateri zgodovinarji pretiravajo, češ, da je bil Rim iz svoje volje in dobrotljivosti tedaj sam naklonjen Slovanom. Za to nimamo prav nobenega dokaza in je zgodovinsko dejstvo samo to, da je bil papež Nikolaj I. mož širokega političnega koncepta, ki je s prihodom Cirila in Metoda v slovanske dežele pravilno spoznal veliko nevarnost odcepitve vseh slovanskih narodov od Rima k takrat že cepljenemu Fotijevemu vzhodu. Papež je tudi dobro vedel, da bi kaj takega pomenilo v prvi vrsti dokončno izgubo patrimonija Sv. Petra v širšem pomenu, to je po domače rečeno, dohodkov, in obenem težko premagljivo oviro uresničitve ideala katoliške cerkve v dokončni edinosti vseh ljudi.

Rim je sebi v korist in v korist Rastislavovi državi rešil nevarno zadevo z znanim rimskim kompromisom: Slovani dobe samostojno nadškofijo in domač obredni jezik. Rim pa če nadaljnjo nadvlado nad Slovani. Čeprav torej kompromis, vendar je za Slované takrat pomenilo veliko in nekaj pozitivnega. In tako moramo, če hočemo biti objektivni, danes gledati na takratne stvari.

3. Kot vsega občudovanja vredna sta Ciril in Metod tudi v neizprosni in dosledni borbi z nemškimi škofi, to je, s takratno zlobo, zlom, lažjo in prevaro. Če sta bila — recimo — v obeh prejšnjih primerih bodisi žrtev lastne učenjaške in kulturne zanesenosti ali delavnosti, bodisi žrtev visoke in njima morda celo nerazumljive politike, pokazeta v tej svoji tretji lastnosti svoje velike osebnostne vrline, junaštvo, neuklonljivost in pripravljenost

do vseh žrtev. Ciril je sicer omahnil prej in umrl razmeroma mlad, a Metod ni odnehal do smrti.

Zloba, zavist in sovražstvo nemških škofov, nosilcev nazadnjaštva in nedemokratskih stremeljenj, je bilo sicer razumljivo, presenetljiva pa je zlasti Metodova borba in je iskati ključ njenega razumevanja samo v pravilnem pojmovanju svojega poklica, zgodovinske naloge in iskrene ljubezni do narodov, sredi katerih je živel, podlegel in sklenil kompromis v veliko škodo svojemu delu in narodu.

Katoliška cerkev rada postavlja gotove svetnike za zgled, tako tudi Cirila in Metoda. In več kot gotovo je, da se bo tudi letošnja Ciril-Metodova nedelja praznovala s cerkvenimi slovesnostmi, vprašanje pa je, kakšni bodo uspehi. Veliko se namreč lahko govori in tudi piše, a vse to lahko ostane brez trajnega pozitivnega uspeha. Ta bo šele takrat, ko bo slovenska duhovščina dosledna, in stopila, če je res narodna — na Ciril-Metodovo pot nesebične in brezkompromisne obrambe naroda, v katerem živi in čigar del je, ali vsaj trdi, da je.

Priznam, da je že marsikateri korak in v zadnjem času je celo zapisana marsikatera črka, a res je tudi, da je še vedno več storjenega tistega, kar je napačnega in grešnega in to je zato, ker je protinarodno.

Pošteni in tudi verni del slovenskega naroda se je že zdavnaj zavedal tega, o čemer piše "Oznaniilo" šele v svoji 20. številki, da "narodni odpadnik ni samo najgrši izdajalec, ampak je obenem z verskega stališa velik grešnik." Zato ta pošteni in tudi verni del slovenskega naroda ni šel v narodovo izdajo!

Enako in za las isto sem pisal že pred leti, kar piše "Oznaniilo" šele danes (kako počasno je res pravo spoznavanje), da je namreč "služba narodu važen del tiste splošne človeške naloge, ki nas vodi k Bogu. Trpljenje in smrt za narod je najvišja junaška stopnja v izvrševanju te naloge in kot taka po svoji vrednosti pred Bogom najpodbnejša pravemu mučeništvu."

Lepo in prav je to zapisano, a danes, ki vso to že zdavnaj vemo in ko ni več nobene vojne, čemu to pisanje? "Slovenec," "Slovenski dom," "Bogoljub" itd. niso pisali o naših talcih, padlih in nečloveško pomorjenih partizanih in, ljubo "Oznaniilo," oprostite mi, da se res ne morem strinjati s tvojim zavistnim pisanjem v isti številki, ko obenem narodnega izdajalca obsojaš, a ga v isti sapi zopet opravičuješ, izdajalca, "ki ga lahko pred Bogom opravičuje samo premajhna razsodnost in duševna zaočalost."

Močno napačno je to! Prvič, ker ne more veljati pred resničnim ljudskim sodiščem drugačnega pravica kakor v nebesih in drugič, ker nikakor ni mogoče in tudi ni res, da bi bili Rožman, Rupnik, Mihajlovič, Pavelić, dekan Šrbec, Hacin itd., itd., premalo razsodni in duševno zaočalostni.

Na narodni praznik nove Poljske

(Dalje z 6. str.)

in težki borbi za Trst! Iz lastne izkušnje ve, kaj pomeni narodu tuje telo v živem mesu, od zunaj zapahnjeno izhod iz hiše, zabita okna, ki bi morala gledati v sonce in dan.

"V imenu Izvršnega odbora Osvobodilne fronte pozdravljam poljski narodni praznik, pozdravljam referendum, ki je izpričal, da poljski delavec in kmet s poljsko delovno inteligenco odobrava politično smer poljske vlade; kot slovenski pisatelj se veselim prijateljstva in kulturnega sodelovanja z geni-

alnim narodom, ki je ustvaril nepregledno obilje umetnostnih dobrin, ter od srca želim, da bi postale čim prej dostopne tudi našemu ljudstvu, ki bo od njih duševno obogatelo. Poljak Kopenik je razložil pota zvezd po nebesnem oboku mi, združeni s Poljaki in Sovjetsko zvezo, iščemo pravih poti ljudem na zemlji."

UREDNIKOVA POŠTA

(Nadaljevanje z 2. strani)

razvoja človeške družbe. Moramo se tudi zavedati, da smo Trst takorekoč že dobili, saj je tržaško slovensko in italijansko delovno ljudstvo z nami ter hoče priključitev k Jugoslaviji. Pravilno je povedal tov. Kardenelj v Parizu, da bode končno le zmagalo tisto, po čemer naše ljudstvo kopni že stoletja. Temne sile reakcije se bodo morale umakniti naprednim silam. Kar pogledajte, stric in teta, nas blati jo na vse mogoče načine, toda mi se za to ne brigamo ter gradimo svojo ljudsko oblast, naše porušene vasi in naše gospodarstvo, pri nas ni brezposelnosti.

"V deželah, ki niso nič pretrpele med vojno, temveč nasprotno samo služile na račun prelite krvi, pa mečejo delavce v milijonih iz tovarn na cesto. V letih konjunktore so služili kapitalisti masne milijone na račun delavcev, danes pa na cesto z njimi. To je njihova pravica, pravica izkoriščevalcev. Koliko sinov je padlo tem fabrikantom na fronti? Pa naj preštejejo naše družine, težko jo bodo našli brez žrtve. Ko je bilo govora o reparacijah v Jugoslaviji, se jim je zelo smilila Italija, tako so se bali za njen obstoj. Torej revežu ni potrebnega zgraditi nazaj hišo, za katero se je trudil v potu svoje glave obraza za vse življenje ter hranil zanj dinarje, italijanski fašist je pa napravil iz nje kup pepela in razvalin. Kapitalistom, kateri so s svojim kapitalom podpirali fašizem in mu dali moč, da je napadel svet, mora pa "ubogo italijansko ljudstvo" vrtniti 100 odstotno ali pa še več. Lahko pa popolnoma mirno trdimo, da se drži tega kapitala kri in znoj milijonov delovnega ljudstva. Vidite, to so nasprotja, ki bijejo v oči vsemu svetu. Delovno ljudstvo vsega sveta ve, da je prišel tudi zanj čas, gorje pa izkoriščevalcem. Mi se dobro zavedamo, da je večina z nami in da glasovalni stroj na mirovni konferenci ni zastopal svojih ljudstev, temveč samo pečico izkoriščevalcev, ki so sicer še močni, toda njih zlati prestol se že ruši. Sesul se bo z velikim truščem in dvignil veliko prahu, toda ko se ta poleže, bo oči tako čiste, da bo lahko živel slednji poštenjak. Dostikrat se zgodi, da piše v Ameriko sorodnikom kdo, ki ni nič preстал ter celo dobro živel med okupacijo, v kaki revščini živi, potem se pa smeje, da naj le pošljejo kaj. Zato povejte vsakomur, da so potrebni samo taki, katerim je bilo požgano ali pa pokradeno za časa njihove internacije. Drugače pa tu vsak lahko živi, na Rakeku ni nič požganega. Mi rabimo kredit za obnovo dežele, za kar pa naša oblast zelo skrbi, v par letih že ne bode nikjer več sledu vojne.

"Zadnje mesece se vračajo oni, ki so pobegnili pred našo vojsko v Italijo in na Koroško. Naše oblasti vsakogar zaslišijo in pustijo lepo doma. Da vidite, kako se kesajo svojega dela proti OF in tega, da so pobegnili ter so se morali klatiti po svetu. Odšli so prostovoljno v pregnanstvo takrat in to je zelo težko. Ko smo bili mi v internaciji, smo čakali konca in pa vedeli smo, da so nam krivi drugi, oni so se pa sami obsodili."

"Zora".

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Rouge Machine Co.

TOOLS — JIGS — JOBBING

1435 East 66th Street — HE 4909

Packer Dry Cleaners

MODEREN NACIN ČIŠČENJA OBLEK

1724 Crawford Road — GA 3810

Pridemo iskati in nazaj pripeljemo

DIXIE BEDDING MFG. CO.

PRENOVITE VAŠE MODROCE IN SI PRIHRANITE DENAR

Imamo modroce, box vzmete, pernato odejo in vzglavnike

5505 ST. CLAIR AVENUE

HE 1198

THE IDEAL ROOFING CO.

POSTAVIMO STREHE — SIDING IN

IZVRŠUJEMO KLEPARSKA DELA

5609 LORAIN AVENUE

ME 0080

Delamo širom Clevelanda in sosednjih mest

ELECTRO PROCESSING CO.

ANODIZING AND OXIDE FINISHES

Chrome, Cadmium, Copper, Silver, Black Nickel and Bright Nickel—Plating, Polishing and Grinding

4615 SUPERIOR AVENUE

EXpress 1154

ALLIED REFRIGERATION CORPORATION

Komercijalna in industrijska refrigeracija in umetno prezračevanje

Sales & Service

1635 EAST 55th STREET

ENdicator 7171

Našim številnim slovanskim prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

AMERICAN GAS FURNACE

KONVERZIJSKI PLINSKI GRELCI;

PLINSKI FORNEZI IN SUSILCI PERILA

969 EAST 140th STREET

MU 1927

SLABE MACHINE PRODUCTS CO.

870-874 EAST 140th STREET

SCREW MACHINE PRODUCTS

CLEVELAND FORM TOOL CO.

PRECISION GROUND SECTIONAL DIES

Steel or Carbide

6514 ST. CLAIR AVENUE

EX 0189

GEORGE BANKO

THE FOREST CITY MATERIAL CO.

FINI LES IN ZA STREHE

Glavni urad in skladišče

17903 ST. CLAIR AVENUE — KE 6600

Na zapadni strani podružnica:

14651 LORAIN AVENUE — CL 4470

CENTRAL IRON & METAL CO.

15725 SARANAC ROAD

MU 4787 — 4788

THE JOHNSTON & JENNINGS COMPANY

HAMMERED FORGINGS

Engineers and Jobbing Machinists

877 Addison Road